

PRILOGA A
SPLOŠNE DOLOČBE IN DOLOČBE O NEVARNIH SNOVEH
IN PREDMETIH

1. DEL

Splošne določbe

POGLAVJE 1.1

PODROČJE UPORABE IN VELJAVNOST

1.1.1 Struktura

Priloge A in B ADR sta razdeljeni v devet delov. Prilogo A sestavljajo deli od 1 do 7, prilogo B pa 8. in 9. del. Posamezni deli so razdeljeni na poglavja, poglavja v razdelke, ti pa v podrazdelke. V posameznem delu so del, poglavje, razdelek in podrazdelek oštevilčeni, npr. 4. del, poglavje 2, razdelek 1 je oštevilčen s številkami "4.2.1".

1.1.2 Področje uporabe

1.1.2.1 V smislu 2. člena ADR priloga A podrobneje določa:

- (a) nevarno blago, ki ga ni dovoljeno prevažati v mednarodnem prometu,
- (b) nevarno blago, ki ga je dovoljeno prevažati v mednarodnem prometu, in pogoje za prevoz (vključno z izjemami), s poudarkom na:
 - razvrščanju blaga, vključno s kriteriji za razvrščanje in ustreznimi preizkusnimi metodami,
 - uporabi embalaže (vključno s skupnim pakiranjem),
 - uporabi cistern (vključno s polnjenjem),
 - postopku odpošiljanja (vključno z označevanjem tovorov, označevanjem prevoznih sredstev, listinami in drugimi zahtevanimi podatki),
 - določbah za proizvodnjo, preizkušanje in odobritev embalaže in cistern,
 - uporabi prevoznih sredstev (vključno z nakladanjem, skupnim nakladanjem in razkladanjem).

1.1.2.2 Priloga A vključuje nekatere določbe, ki glede na 2. člen ADR spadajo v prilogo B ali v obe prilogi (A in B), in sicer:

- 1.1.1 Struktura
- 1.1.2.3 (Področje uporabe priloge B)
- 1.1.2.4
- 1.1.3.1 Izjeme, povezane z namenom prevoza
- 1.1.3.6 Izjeme, povezane s prevažano količino na prevozno enoto
- 1.1.4 Veljavnost drugih predpisov
- 1.1.4.5 Prevoz z drugimi prometnimi sredstvi
- 1.2 Pomen izrazov in merske enote
- 1.3 Usposabljanje oseb, ki sodelujejo pri prevozu nevarnega blaga
- 1.4 Varnostne dolžnosti udeležencev
- 1.5 Odstopanja
- 1.6 Prehodne določbe
- 1.8 Nadzor in drugi pomožni ukrepi za zagotovitev skladnosti z varnostnimi zahtevami
- 1.9 Omejitve prevoza pristojnih organov

Poglavje 3.1

Poglavje 3.2, kolone (1), (2), (14), (15) in (19) (uporaba določb 8. in 9. dela za posamezno snov ali predmet).

1.1.2.3 V smislu 2. člena ADR priloga B podrobneje določa pogoje za izdelavo, opremo in delovanje vozil, ki lahko prevažajo nevarno blago, in sicer:

- zahteve za posadko vozila, opremo, delovanje in listine ter
- zahteve za izdelavo in odobritev vozil.

1.1.2.4 Izraz "vozilo" iz 1. (c) člena ADR se ne nanaša nujno na isto vozilo. Če mednarodni prevozi potekajo med pošiljateljem in prejemnikom vsaj dveh držav pogodbenic ADR, ki sta navedena v prevozni listini, se lahko opravljajo z različnimi vozili.

1.1.3 Izjeme

1.1.3.1 *Izjeme, povezane z namenom prevoza*

Določbe ADR ne veljajo za:

- (a) prevoze nevarnega blaga, ki je pakirano za prodajo na drobno in ga posamezniki prevažajo za osebno ali gospodinjsko uporabo ali za šport ali prosti čas,
- (b) prevoze strojev ali naprav, ki jih ta priloga ne opisuje podrobno, če je nevarno blago njihov sestavni del ali del njihove obratovalne opreme,
- (c) prevoze, ki jih podjetja opravljajo kot pomožne dejavnosti, kot so dostava na gradbišča ali za meritve, popravila in vzdrževanje, v količinah največ 450 litrov na embalažo in v količinah, ki ne presegajo količin, določenih v 1.1.3.6.
Za prevoze, ki jih ta podjetja opravljajo za svojo lastno oskrbo ali za zunanjo ali notranjo distribucijo, ta izjema ne velja,
- (d) prevoze, ki jih opravljajo intervencijske službe ali se opravljajo pod njihovim nadzorstvom, še posebej, če se prevažata pokvarjeno vozilo ali vozilo, ki je bilo udeleženo v nesreči in vsebuje nevarno blago,
- (e) nujne prevoze, povezane z reševanjem človeških življenj ali varovanjem okolja, pod pogojem, da so bili izvedeni vsi ukrepi za varen potek prevoza.

OPOMBA: Za radioaktivne snovi glej 2.2.7.1.2.

1.1.3.2 *Izjeme pri prevozu plinov*

Določbe ADR ne veljajo za prevoz:

- (a) plinov v rezervoarjih vozil, ki so namenjeni za njihov pogon ali za delovanje opreme na vozilu (npr. hladilne opreme),
- (b) plinov v posodah za gorivo za pogon vozil, ki se prevažajo kot tovor. Pipa za gorivo med posodo z gorivom in motorjem mora biti zaprta, električno stikalo za dovod goriva pa mora biti odprto,
- (c) plinov skupin A in O (po 2.2.2.1), če imajo v posodi ali cisterni pri 15° C tlak največ 200 kPa (2 bara) in med prevozom ostanejo v plinastem stanju; to velja za vse vrste posod ali cistern, na primer tudi za dele strojev in naprav,
- (d) plinov v opremi za obratovanje vozila (npr. v gasilnih napravah ali pnevmatikah vozila, tudi v rezervnih pnevmatikah ali kot del tovora),

- (e) plinov v posebni opremi na vozilu, ki so potrebni za delovanje te opreme med prevozom (hladilni sistemi, posode za prevoz rib, grelne naprave ipd.), kot tudi v nadomestnih posodah take opreme ter za neočiščene prazne zamenljive posode na isti prevozni enoti,
- (f) neočiščenih, praznih, pritrjenih tlačnih cistern, če so med prevozom neprepustno zaprte, in
- (g) plinov v hrani in pijači.

1.1.3.3 Izjeme pri prevozu tekočih goriv

Določbe ADR ne veljajo za prevoz:

- (a) goriva v rezervoarjih na vozilu, ki se uporablja za njegov pogon ali pogon njegove dodatne opreme.
Gorivo se sme prevažati v pritrjenih rezervoarjih, ki so neposredno povezani z motorjem vozila in/ali dodatno opremo, ali v prenosnih posodah za gorivo (npr. ročkah). Rezervoarji morajo izpolnjevati določbe ustreznih predpisov.
Prostornina pritrjenih rezervoarjev ne sme preseči 1500 litrov na prevozno enoto. Prostornina rezervoarja, pritrjenega na prikolico, ne sme preseči 500 litrov. V prenosnih posodah je lahko največ 60 litrov goriva na prevozno enoto. Te omejitve ne veljajo za intervencijska vozila,
- (b) goriva v rezervoarjih na vozilih ali drugih prevoznih sredstvih (kot so čolni), ki se prevažata kot tovor in je namenjeno njihovem pogonu ali pogonu njihove dodatne opreme. Vse pipe med motorjem ali opremo in rezervoarjem morajo biti med prevozom zaprte, razen če mora oprema med vožnjo delovati. Vozila ali druga prevozna sredstva morajo biti naložena pokonci in zavarovana proti prevračanju, če je mogoče.

1.1.3.4 Izjeme, povezane s posebnimi določbami ali nevarnim blagom, pakiranim v majhne embalažne enote

OPOMBA: Za radioaktivne snovi glej 2.2.7.1.2.

1.1.3.4.1 Za določeno nevarno blago določbe ADR delno ali v celoti ne veljajo na podlagi posameznih posebnih določb iz poglavja 3.3, in sicer kadar je v koloni (6) tabele A poglavja 3.2 navedena ustrezna posebna določba.

1.1.3.4.2 Za določeno nevarno blago veljajo izjeme, če je pakirano v majhne embalažne enote in so izpolnjeni pogoji iz poglavja 3.4.

1.1.3.5 Izjeme, povezane s prazno neočiščeno embalažo

Za prazno neočiščeno embalažo (vključno za IBC in veliko embalažo), ki je vsebovala snovi razredov 2, 3, 4.1, 5.1, 6.1, 8 in 9, ne veljajo določbe ADR, če so izvedeni ustrezni ukrepi za odpravo možnih nevarnosti. Šteje se, da so nevarnosti odpravljene, če so izvedeni ukrepi za odstranitev vseh nevarnosti razredov od 1 do 9.

1.1.3.6 Izjeme, povezane s količino na prevozno enoto

1.1.3.6.1 Za ta podrazdelek je nevarno blago uvrščeno v prevozno skupino 0, 1, 2, 3 ali 4, ki je navedena v koloni (15) tabele A poglavja 3.2. Prazna neočiščena embalaža, ki je vsebovala snovi, ki so uvrščene v prevozno skupino "0", je prav tako uvrščena v prevozno skupino "0". Prazna neočiščena embalaža, ki je vsebovala snovi drugih prevoznih skupin (razen "0"), je uvrščena v prevozno skupino "4".

1.1.3.6.2

Če količina nevarnega blaga, ki se prevaža na eni prevozni enoti, ne presega količin, navedenih v koloni (3) tabele pod 1.1.3.6.3 (če je blago iste prevozne skupine), ali vrednosti, izračunane v skladu z 1.1.3.6.4 (če je blago različnih prevoznih skupin), se lahko prevaža v tovorkih na eni prevozni enoti, pri čemer ni potrebno upoštevati določb:

- poglavja 1.3,
- poglavja 5.3,
- razdelka 5.4.3,
- poglavja 7.2, razen 7.2.3, V5, V7 in V8 iz 7.2.4,
- CV1 iz 7.5.11,
- 8.dela, razen 8.1.2.1 (a) in (c),
8.1.4.1 (a),
8.3.4,
poglavja 8.4,
S1(3) in (6),
S2(1) in (3),
S4 in
S14 do S21 poglavja 8.5,
- 9. dela.

OPOMBA: Za podatke v prevozni listini glej 5.4.1.1.10.

1.1.3.6.3

Če se na prevozni enoti prevaža nevarno blago iste prevozne skupine, kot je navedeno v tabeli, največja skupna masa na prevozno enoto ne sme presegati količin, navedenih v koloni (3) naslednje tabele.

Prevozna	<p style="text-align: center;">Snovi ali predmeti embalažnih skupin ali razvrstitvenih kod/skupin ali UN števil</p> <p style="text-align: center;">(2)</p>	<p style="text-align: center;">Največja skupna količina na prevozno enoto</p> <p style="text-align: center;">(3)</p>
0	Razred 1: 1.1A/1.1L/1.2L/1.3L/1.4L in UN št. 0190 Razred 3: UN št. 3343 Razred 4.2: Snovi, ki spadajo v embalažno skupino I Razred 4.3: UN št. 1183, 1242, 1295, 1340, 1390, 1403, 1928, 2813, 2965, 2968, 2988, 3129, 3130, 3131, 3134, 3148 in 3207 Razred 6.1: UN št. 1051, 1613, 1614 in 3294 Razred 6.2: UN št. 2814 in 2900 (skupini tveganja 3 in 4) Razred 7: UN št. 2912 do 2919, 2977, 2978 in 3321 do 3333 Razred 9: UN št. 2315, 3151, 3152 in oprema, ki vsebuje te snovi ali zmesi, in prazna neočiščena embalaža, ki je vsebovala snovi te prevozne skupine	0
1	Snovi in predmeti, uvrščeni v embalažno skupino I, ki niso uvrščeni v prevozno skupino 0, ter snovi in predmeti naslednjih razredov: Razred 1: 1.1B do 1.1J ^a /1.2B do 1.2J/1.3C/1.3G/1.3H/1.3J/1.5D ^a Razred 2: skupine T, TC ^a , TO, TF, TOC in TFC Razred 4.1: UN št. 3221 do 3224 in 3231 do 3240 Razred 5.2: UN št. 3101 do 3104 in 3111 do 3120	20
2	Snovi ali predmeti, uvrščeni v embalažno skupino II, ki niso uvrščeni v prevozno skupino 0, 1 ali 4, ter snovi naslednjih razredov: Razred 1: 1.4B do 1.4G in 1.6N Razred 2: skupina F Razred 4.1: UN št. 3225 do 3230 Razred 5.2: UN št. 3105 do 3110 Razred 6.1: snovi in predmeti embalažne skupine III Razred 6.2: UN št. 2814 in 2900 (skupina tveganja 2) Razred 9: UN št. 3245	333
3	Snovi ali predmeti, uvrščeni v embalažno skupino III, ki niso uvrščeni v prevozno skupino 0, 2 ali 4, ter snovi in predmeti naslednjih razredov: Razred 2: skupini A in O Razred 8: UN št. 2794, 2795, 2800 in 3028 Razred 9: UN št. 2990 in 3072	1 000
4	Razred 1: 1.4S Razred 4.1: UN št. 1331,1345,1944,1945,2254 in 2623 Razred 4.2: UN št. 1361 in 1362 embalažna skupina III Razred 7: UN št. 2908 do 2911 Razred 9: UN št. 3268 in prazna neočiščena embalaža, ki je vsebovala nevarno blago, razen embalaže, ki je vsebovala nevarno blago prevozne skupine 0	neomejeno

^a Največja količina na prevozno enoto za UN št. 0081, 0082, 0084, 0241, 0331, 0332, 0482, 1005 in 1017 je 50 kg.

V tabeli "največja skupna količina na prevozno enoto" pomeni:

- za predmete: bruto masa v kilogramih (za predmete razreda 1: neto masa eksploziva v kg),
- za trdne snovi, utekočinjene pline, globoko ohlajene utekočinjene pline in pod tlakom raztopljene pline: neto masa v kilogramih,
- za tekočine in stisnjene pline: prostornina posod (glej pomen izrazov v 1.2.1) v litrih.

1.1.3.6.4 Če se na eni prevozni enoti prevaža nevarno blago različnih prevoznih skupin, vsota

- količine snovi in predmetov prevozne skupine 1, pomnožene s "50",
- količine snovi in predmetov prevozne skupine 1, ki so navedene pod Opombo tabele v 1.1.3.6.3, pomnožene z "20",
- količine snovi in predmetov prevozne skupine 2, pomnožene s "3", in
- količine snovi in predmetov prevozne skupine 3

ne sme presegati "1000".

1.1.3.6.5 Za nevarno blago, ki je izvzeto po 1.1.3.2 do 1.1.3.5, se določbe tega podrazdelka ne upoštevajo.

1.1.4 Veljavnost drugih predpisov

1.1.4.1 *(Rezervirano)*

1.1.4.2 ***Prevoz, ki vključuje tudi pomorski ali zračni prevoz***

Če prevoz vključuje tudi pomorski ali zračni prevoz tovorkov, zabojnikov, premičnih cistern, in cistern zabojnikov, ki določbam ADR o pakiranju, skupnem pakiranju, označevanju z napisi in nalepkami nevarnosti ter z oranžnimi tablamami in tablamami (velikimi nalepkami) nevarnosti ne ustrezajo popolnoma, ampak ustrezajo predpisom o prevozu nevarnega blaga po IMDG Code ali ICAO tehničnim navodilom, se smejo prevažati, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (a) tovorki morajo imeti - če njihove oznake in nalepke nevarnosti niso v skladu z ADR – oznake in nalepke nevarnosti po IMDG Code ali ICAO tehničnih navodilih,
- (b) za skupno pakiranje v tovorke se morajo upoštevati določbe IMDG Code ali ICAO tehničnih navodil,
- (c) če prevoz vključuje pomorski prevoz zabojnikov, premičnih cistern in cistern zabojnikov, ki določbam poglavja 5.3 te priloge o oznakah in tablah (velikih nalepkah) nevarnosti ne ustrezajo popolnoma, morajo imeti oznake in table (velike nalepke) nevarnosti po določbah poglavja 5.3 IMDG Code. V takem primeru se uporablja samo odstavek 5.3.2.1.1 te priloge za označevanje vozila. Za prazne, neočiščene premične cisterne in cisterne zabojnike velja ta zahteva tudi za prevoz na kraj, kjer se bodo čistile.

Te določbe ne veljajo za blago, ki je po ADR uvrščeno med nevarno blago razredov 1 do 8, po določbah IMDG Code ali ICAO tehničnih navodilih pa ne spada med nevarno.

OPOMBA: Za podatke v prevozni listini glej 5.4.1.1.7; za potrdilo o pakiranju v zabojnik glej 5.4.2.

1.1.4.3 *Uporaba premičnih cistern, odobrenih za pomorski prevoz*

Premične cisterne, ki ne izpolnjujejo zahtev iz poglavja 6.7 ali 6.8 in so bile izdelane in odobrene pred 1. januarjem 2003, po določbah (vključno s prehodnimi določbami) IMDG Code (Amdt. 29-98), se lahko uporabljajo do 31. decembra 2009, če ustrezajo določbam o pregledih in preizkušanju iz IMDG Code (Amdt. 29-98). Poleg tega morajo v celoti ustrezati tudi navodilom iz kolon (12) in (14) poglavja 3.2 IMDG Code (Amdt. 30-00). Lahko pa se uporabljajo tudi po 31. decembru 2009, če ustrezajo določbam o pregledih in preizkušanju iz IMDG Code ter v celoti navodilom iz kolon (10) in (11) poglavja 3.2 ADR in poglavju 4.2.

OPOMBA: Za podatke v prevozni listini glej 5.4.1.1.8.

1.1.4.4 *(Rezervirano)*

1.1.4.5 *Prevoz z drugimi prometnimi sredstvi*

1.1.4.5.1 Če se vozilo, s katerim se opravlja prevoz po določbah ADR, na določenem odseku poti ne prevaža po cesti, na tem odseku veljajo samo notranji ali mednarodni predpisi, ki urejajo prevoz nevarnega blaga za tisto prevozno sredstvo, na katerega je vozilo naloženo.

1.1.4.5.2 Ob uporabi določbe iz 1.1.4.5.1 se lahko države pogodbenice ADR sporazumejo o uporabi določb ADR tudi pri prevozu na delu poti, ko je vozilo naloženo na drugo prevozno sredstvo. Za ta del poti lahko določijo dodatne pogoje. Države pogodbenice ADR pa kljub temu ne smejo kršiti določb predpisov, ki veljajo za prevozno sredstvo, na katerega je naloženo vozilo, npr. Mednarodne konvencije o varstvu človeškega življenja na morju (SOLAS), če je država pogodbenica ADR hkrati podpisnica te konvencije.

Država pogodbenica, ki je dala pobudo za takšen sporazum, mora obvestiti sekretariat Ekonomske komisije za Evropo Združenih narodov, ki mora obvestiti še druge države pogodbenice.

1.1.4.5.3 Če se nevarno blago, ki je predmet določb ADR, vso pot ali na odseku poti prevaža z vozilom, ki ni vozilo cestnega prometa, se tak prevoz opravlja po mednarodnih predpisih za druge prometne panoge, če niso v nasprotju z določbami ADR.

POGLAVJE 1.2

POMEN IZRAZOV IN MERSKE ENOTE

1.2.1 Pomen izrazov

OPOMBA: V tem razdelku so navedeni vsi splošni in specifični pomeni izrazov.

Pomen izrazov v ADR:

A

"aerosol" - glej "aerosolni razpršilec",

"aerosolni razpršilec" je kovinska, steklena ali plastična posoda za enkratno uporabo, ki vsebuje plin ali zmes plinov pod tlakom, s tekočino, pastozno snovjo ali prahom ali brez njih, ter je opremljena z napravo za praznjenje, ki omogoča izpust vsebine kot suspenzije trdne snovi ali tekočine v plinu, kot pene, paste, prahu, tekočine ali plina,

B

"baterijsko vozilo" je vozilo, sestavljeno iz elementov, ki so med seboj povezani s cevmi, stalno pritrjenimi na okvir in na prevozno enoto. Elementi baterijskega vozila so lahko: jeklenke, velike jeklenke, svežnji jeklenk (znani kot okvirji), tlačni sodi ali cisterne za prevoz plinov razreda 2 s prostornino nad 450 litrov,

"biološko/tehnično ime" je ime, ki se uporablja v znanstvenih in tehničnih priročnikih, revijah in člankih. Trgovska imena se v ta namen ne smejo uporabljati,

C

"cisterna (ang. shell)" je lupina oziroma ovoj, v katerem je snov (vključno z odprtini in njihovimi pokrovi),

OPOMBA 1: Izraz ne velja za posode.

OPOMBA 2: Za premične cisterne glej poglavje 6.7.

"cisterna (ang. tank)" je lupina z delovno opremo in opremo za vgradnjo. Kadar se uporablja samostojno, pomeni cisterno zabojnik, premično cisterno, zamenljivo cisterno ali pritrjeno cisterno, kot so določene v tem delu, in cisterne, ki sestavljajo baterijsko vozilo ali MEGC (glej tudi "zamenljive cisterne", "pritrjene cisterne", "premične cisterne" in "večprekatni zabojnik za pline"),

OPOMBA: Za premične cisterne glej 6.7.4.1.

"cisterna zabojnik" je prevozno sredstvo, ki ustreza pomenu izraza zabojnik in vsebuje cisterno ter dele opreme, vključno z opremo za premikanje cisterne zabojnika, in se uporablja za prevoz tekočin, plinov, praškastih ali zrnatih snovi ter ima prostornino nad 0,45 m³ (450 litrov),

OPOMBA: IBC, ki izpolnjujejo zahteve iz poglavja 6.5, niso cisterne zabojniki.

"CSC" je Mednarodna konvencija za varne zabojnike (Ženeva, 1972), z dopolnitvami, ki jo je sprejela Mednarodna pomorska organizacija (IMO) v Londonu,

D

"delovna oprema"

- (a) pri cisternah: pripomočki za praznjenje in polnjenje, prezračevalne, varnostne in grelne naprave, toplotna izolacija in merilni instrumenti,
- (b) pri elementih baterijskega vozila in MEGC: pripomočki za praznjenje in polnjenje, vključno z glavno povezovalno cevjo, varnostne naprave in merilni instrumenti,
- (c) pri IBC: pripomočki za praznjenje in polnjenje in morebitne prezračevalne, varnostne in grelne naprave, toplotna izolacija ter merilni instrumenti,

OPOMBA: Za premične cisterne glej poglavje 6.7.

"delovni pripomoček" (za prožne IBC) je kakršen koli nosilni pas, zanka, prijemalo ali okvir, ki je pritrjen na embalažno telo. Lahko pa je tudi podaljšek materiala, iz katerega je IBC,

"dodatni grelnik" je grelnik, ki za ogrevanje neposredno uporablja tekoče ali plinasto gorivo, in ne uporablja odvečne toplote pogonskega motorja vozila,

E

"EC direktive" so predpisi pristojnih institucij Evropske skupnosti in so obvezujoče za vse države članice, na katere se nanašajo. Organom teh držav sta prepuščena oblika in način uveljavitve teh predpisov,

"ECE predpisi" so predpisi, vključno s prilogami Sporazuma o prevzemu enotnih pogojev za homologacijo in vzajemno priznavanje homologacijske opreme in delov motornih vozil (sporazum iz leta 1958 z dopolnitvami),

"embalaža" je posoda in vsa druga oprema ali materiali, ki so potrebni, da posoda služi svojemu namenu (glej tudi *"mešana embalaža"*, *"sestavljena embalaža (plastični materiali)"*, *"sestavljena embalaža (steklo, porcelan ali kamnina)"*, *"notranja embalaža"*, *"vsebniki IBC"*, *"vmesna embalaža"*, *"velika embalaža"*, *"embalaža iz tanke pločevine"*, *"zunanja embalaža"*, *"predelana embalaža"*, *"obnovljena embalaža"*, *"ponovno uporabljena embalaža"*, *"zasilna embalaža"* in *"prahotesna embalaža"*),

OPOMBA: Za radioaktivne snovi glej 2.2.7.2.

"embalaža iz tanke pločevine" je okrogla, elipsasta, pravokotna ali mnogokotna embalaža (tudi stožčasta) in embalaža z valjastim vratom ali embalaža v obliki vedra, narejena iz kovine, s steno, tanjšo od 0,5 mm (npr. iz bele pločevine), z gladkim ali izbočenim dnom, z eno ali več odprtini, ki ne spada med sode ali ročke,

"embalažna skupina" je skupina, v katero je uvrščena določena snov glede na stopnjo nevarnosti, in se upošteva pri pakiranju. Embalažne skupine so podrobneje razložene v 2. delu, sicer pa pomenijo:

- embalažna skupina I: zelo nevarne snovi,
- embalažna skupina II: srednje nevarne snovi in
- embalažna skupina III: nekoliko nevarne snovi,

OPOMBA: Tudi nekateri predmeti, ki vsebujejo nevarno blago, so uvrščeni v embalažno skupino.

I

"IBC" - glej "vsebnik IBC",

"IBC iz plošč iz stisnjenih vlaken" je IBC, ki ima embalažno telo iz plošč iz stisnjenih vlaken z ločenim zgornjim in spodnjim pokrovom ali brez njih in po potrebi notranjo oblogo (vendar brez notranje embalaže) ter ustrezno opremo in ogrodje,

"ICAO tehnična navodila" so Tehnična navodila za varen prevoz nevarnega blaga po zraku, ki jih je kot prilogo 18 Čikaške konvencije o mednarodnem civilnem letalstvu (Chicago, 1944) sprejela Mednarodna organizacija civilnega letalstva (ICAO) v Montrealu,

"IMDG Code" je Pravilnik za mednarodni pomorski prevoz nevarnega blaga in pomeni uveljavitev poglavja VII dela A Mednarodne konvencije o varstvu človeškega življenja na morju (Konvencija SOLAS, 1974), ki ga je izdala Mednarodna pomorska organizacija (IMO) v Londonu,

K

"konstrukcijsko jeklo" je jeklo z najmanjšo natezno trdnostjo med 360 N/mm^2 in 440 N/mm^2 ,

OPOMBA: Za premične cisterne glej poglavje 6.7.

"košara" je zunanja embalaža z nepopolno površino,

"kovinski IBC" je embalaža, sestavljena iz kovinskega embalažnega telesa ter ustrezne opreme in ogrodja,

"krioposoda" je premična posoda s toplotno izolacijo za globoko ohlajene utekočinjene pline s prostornino do 1000 litrov,

"kritična temperatura" je temperatura, pri kateri je treba izvesti zasilni postopek, če se prekine nadzor temperature,

J

"jeklenka" je premična tlačna posoda s prostornino do 150 litrov (glej tudi "sveženj jeklenk - znan kot okvir"),

L

"lesen IBC" je IBC s togim ali sestavljivim lesenim embalažnim telesom in notranjo oblogo (vendar brez notranje embalaže) ter ustrezno opremo in ogrođjem,

"lesen sod" je embalaža iz naravnega lesa, z okroglim prečnim prerezom in trebušastimi stenami, sestavljena iz dog, dna in obročev,

M

"majhen zabojnik" je zabojnik s prostornino od 1 m^3 do 3 m^3 ,

OPOMBA: Za radioaktivne snovi glej 2.2.7.2.

"majhne posode za plin" - glej "plinske pločevinke",

"masa tovorka" je bruto masa tovorka, če ni drugače določeno. Masa zabojnika ali cisterne ni vključena v bruto maso,

"MEGC" - glej "večprekatni zabojnik za pline",

"mešana embalaža" je prevozna embalaža, sestavljena iz ene ali več notranjih enot, v zaščitni zunanji embalaži po določbah 4.1.1.5,

OPOMBA: "Notranji" del "mešane embalaže" se vedno imenuje "notranja embalaža", ne pa "notranja posoda". Taka "notranja embalaža" je na primer steklenica.

"Modalni predpisi ZN" so priloga enajsti pregledani izdaji Priporočil za prevoz nevarnega blaga, ki so jih sprejeli Združeni narodi (ST/SG/AC.10/1/Rev.11),

N

"N.D.N. oznaka (nikjer drugje navedeno)" označuje skupinsko oznako, ki se lahko dodeli snovem, zmesem, raztopinam ali predmetom, ki:

- (a) niso posebej imensko navedeni v tabeli A poglavja 3.2 in
- (b) imajo kemične, fizikalne in/ali nevarne lastnosti, ki ustrezajo razredu, razvrstitvenemu kodu, embalažni skupini ter imenu in opisu skupinske oznake n.d.n.,

"nadzorna temperatura" je najvišja temperatura, pri kateri se organski peroksid ali samoreaktivne snovi še lahko varno prevažajo,

"največja dovoljena obremenitev" (za prožne IBC) je največja neto masa snovi, ki se v IBC lahko prevažata in za katero je IBC izdelan,

"največja dovoljena skupna masa"

- (a) (za vse vrste IBC, razen za prožne) je masa embalažnega telesa, njegove opreme, ogrodja in največjega, za prevoz še dovoljenega tovora,
- (b) (za cisterne) je tara cisterne in največjega, za prevoz še dovoljenega tovora,

OPOMBA: Za premične cisterne glej poglavje 6.7.

"največja neto masa" je največja neto masa vsebine posameznega tovorka ali največja vsota mas notranjih embalaž in njihove vsebine, izražena v kilogramih,

"največja prostornina" je največja notranja prostornina posod ali embalaže, tudi IBC in velike embalaže, izražena v kubičnih metrih ali litrih,

"najvišji delovni tlak (nadtlak)" je najvišja vrednost med naslednjimi tremi vrstami tlaka:

- (a) najvišji dejanski tlak, ki je v cisterni dovoljen med polnjenjem (dovoljen najvišji polnilni tlak),
- (b) najvišji dejanski tlak, ki je v cisterni dovoljen med praznjenjem (dovoljen najvišji praznilni tlak), in
- (c) dejanski nadtlak, ki mu je cisterna izpostavljena zaradi vsebine (vključno z morebitnimi drugimi plini) pri najvišji delovni temperaturi.

Če posebne zahteve iz poglavja 4.3 ne predpisujejo drugače, številčna vrednost delovnega tlaka (nadtlak) pri temperaturi 50° C ne sme biti nižja od parnega tlaka (absolutni tlak) snovi, s katero je cisterna napolnjena,

Pri cisternah z varnostnimi ventili (z razpočno ploščico ali brez nje) mora biti najvišji delovni tlak (nadtlak) enak tistemu, ki je predpisan za odpiranje takih varnostnih ventilov (glej tudi "*računski tlak*", "*praznilni tlak*", "*polnilni tlak*" in "*preizkusni tlak*"),

OPOMBA: Za premične cisterne glej poglavje 6.7.

"*nakladalec*" je vsako podjetje, ki naklada nevarno blago na vozilo ali v zabojnik,

"*nazivna prostornina posode*" je številčna vrednost prostornine nevarne snovi v posodi, izražena v litrih. Za jeklenke za stisnjene pline je nazivna prostornina količina vode v jeklenki,

"*nepredušno zaprta cisterna*" je cisterna, katere odprtine so nepredušno zaprte in je brez varnostnih ventilov, lomljivih ploščic ali podobnih varnostnih naprav. Šteje se, da je nepredušno zaprta tudi cisterna, ki ima pred varnostnim ventilom lomljivo ploščico,

"*nevarne reakcije*" so:

- (a) izgorevanje ali nastajanje znatne toplote,
- (b) tvorba vnetljivih, dušljivih, oksidirajočih ali strupenih plinov,
- (c) tvorba jedkih snovi,
- (d) tvorba nestabilnih snovi ali
- (e) nevarno povišanje tlaka (samo za cisterne),

"*nevarno blago*" so snovi in predmeti, ki jih po ADR ni dovoljeno prevažati ali pa jih je dovoljeno prevažati le pod pogoji, navedenimi v ADR,

"*notranja embalaža*" je embalaža, pri kateri je za prevoz obvezna zunanja embalaža,

"*notranja posoda*" je posoda, ki glede na namen uporabe obvezno potrebuje zunanjo embalažo,

O

"*obloga*" je ločen ovoj ali vreča, vključno z zapirali za odprtine, ki se vstavi v embalažno telo (tudi v zabojnike ali vsebnike IBC, vendar ni njegov sestavni del,

"*obnovljena embalaža*" vključuje predvsem:

- (a) kovinske sode:
 - (i) ki so bili očiščeni do izvirnega materiala, na zunanji in notranji strani pa so bili odstranjeni ostanki prejšnje vsebine in zunanje ali notranje rje ter zunanji premaz in nalepke,
 - (ii) ki jim je bila vrnjena prvotna oblika in prvotni presek tako, da so bili po potrebi zavrtnani in zatesnjeni pregibi; tesnila, ki niso sestavina embalaže, pa zamenjana, in

- (iii) ki so bili po čiščenju, toda pred ponovnim barvanjem, pregledani ter izločeni tisti, ki imajo vidne luknje, znatno poslabšano trdnost materiala, utrujenost kovine, poškodovane navoje ali zapirala ali druge pomembnejše pomanjkljivosti,
- (b) plastični ročke in sodi:
- (i) ki so bili očiščeni do izvirnega materiala, na zunanji in notranji strani pa odstranjeni ostanki prejšnje vsebine ter zunanji premaz in nalepke,
 - (ii) pri katerih so bila zamenjana tesnila, ki niso sestavina embalaže, in
 - (iii) ki so bili po čiščenju, toda pred ponovnim barvanjem, pregledani in izločeni tisti, ki imajo vidne luknje, poškodbe ali poškodovane navoje ali zapirala ali druge pomembnejše pomanjkljivosti,

"odpadki" so snovi, raztopine, zmesi ali predmeti, za katere ni predvidena neposredna uporaba, ampak se prevažajo za predelavo, na odpad, za sežiganje ali drug način odstranjevanja,

"odprt zabojnik" je zabojnik brez zgornjega dela (pokrova) ali brez nadgradnje (stranic in pokrova),

"odprto vozilo" je vozilo, katerega nakladalni del nima nadgradnje oziroma ima le bočni stranici in zadnjo stranico,

"okvir" (razred 2) glej *"sveženj jeklenk"*,

"oprema za vgradnjo"

- (a) pri vozilih cisternah ali zamenljivih cisternah: zunanje ali notranje ojačitve, elementi za pritrjevanje, zaščito ter notranjo in zunanjo stabilnost cisterne,
- (b) pri cisternah zabojnikih: zunanje ali notranje ojačitve, elementi za pritrjevanje, zaščito ter notranjo in zunanjo stabilnost cisterne,
- (c) pri baterijskih vozilih ali MEGC: zunanje ali notranje ojačitve, elementi za pritrjevanje, zaščito ter notranjo in zunanjo stabilnost cisterne ali posode,
- (d) pri IBC, razen pri prožnih IBC: zunanje ali notranje ojačitve, elementi za pritrjevanje, zaščito ter notranjo in zunanjo stabilnost telesa (vključno palete pri sestavljenih IBC s plastično notranjo posodo),

OPOMBA: Za premične cisterne glej poglavje 6.7.

"oseba, ki pakira" je vsako podjetje, ki polni tovorke, vključno veliko embalažo in IBC z nevarnim blagom, in če je potrebno, pripravlja tovorke za prevoz,

"ovojna embalaža" je embalaža, ki jo pri prevozu en sam pošiljatelj uporablja za pakiranje enega ali več tovorokov tako, da tvorijo enoto, ki olajša ravnanje in nalaganje med prevozom.

Primeri ovojne embalaže so:

- (a) pripomočki, kot so palete, na katere se lahko postavi ali zloži več tovorkov, ki se zavarujejo s plastičnimi trakovi, raztegljivo ali skrčljivo folijo ali drugimi primernimi sredstvi, ali
- (b) zunanja zaščitna embalaža, kot so zaboji ali ograde,

P

"plamenišče" je najnižja temperatura tekočine, pri kateri hlapi nad tekočino z zrakom tvorijo vnetljivo zmes,

"plin" je snov, ki:

- (a) ima pri 50° C parni tlak višji od 300 kPa (3 bare) ali
- (b) je pri 20° C in standardnem tlaku 101,3 kPa popolnoma v plinastem agregatnem stanju,

"plinska pločevinka" je posoda za enkratno uporabo, ki je napolnjena s plinom ali zmesjo plina pod tlakom. Lahko je opremljena z ventilom,

"plinske pločevinke pod tlakom" - glej *"aerosolni razpršilec"*,

"podjetje" je vsaka fizična ali pravna oseba, vsako združenje ali združba ljudi, ki niso pravno definirani in katerih namen je/ni pridobivanje dobička, vsak državni organ, ki je samostojna pravna oseba ali pa deluje v sklopu organa, ki je pravna oseba,

"podstavek" (razred 1) je kovinska, plastična ali lesena plošča ali plošča iz stisnjenih vlaken ali drugega primerne materiala, ki se vstavi v notranjo, vmesno ali zunanjo embalažo, da se ta embalaža lahko trdno pritrdi. Površina podstavka je lahko oblikovana tako, da se embalaža ali predmeti lahko preprosto vstavijo, varno pritrdijo in med seboj ločijo,

"polnilec" je vsako podjetje, ki polni nevarno blago v cisterno (vozilo cisterno, zamenljivo cisterno, premično cisterno ali cisterno zabojnik) in/ali v vozilo, velik ali majhen zabojnik za prevoz razsutega tovora ali v baterijsko vozilo ali MEGC,

"polnilni tlak" je najvišji tlak, ki dejansko nastane v cisterni, ko se polni pod tlakom (glej tudi *"računski tlak"*, *"praznilni tlak"*, *"najvišji delovni tlak (nadtlak)"* in *"preizkusni tlak"*),

"ponovno uporabljena embalaža" je embalaža, ki je bila pregledana in nima takšnih pomanjkljivosti, ki bi lahko vplivale na uspešnost preizkusov. V to skupino spada predvsem embalaža, ki se ponovno polni z enako ali podobno vsebino in se prevaža znotraj distribucijske mreže, ki jo nadzira pošiljatelj izdelka,

"posoda" je vsebnik, ki lahko zadrži vsebino ali predmete, vključno z vsemi zapirali. Izraz se ne uporablja za cisterne (glej tudi *"krioposoda"*, *"notranja posoda"*, *"toga notranja posoda"* in *"plinska pločevinka"*),

OPOMBA: Posode za pline razreda 2 so jeklenke, velike jeklenke, tlačni sodi, krioposode in svežnji jeklenk (okvirji).

"posoda" (razred 1) je notranja ali vmesna embalaža, vključuje pa zaboje, steklenice, pločevinke, sode, ročke in tulce ter tudi njihova zapirala vseh vrst,

"pošiljatelj" je podjetje, ki nevarno blago pošlje v prevoz v svojem imenu ali za koga drugega. Če se prevoz opravlja po pogodbi o prevozu, je pošiljatelj tisti, ki je kot pošiljatelj naveden v tej pogodbi,

"pošiljka" je posamezen tovorek, več tovorkov ali drug tovor nevarnega blaga, ki ga pošiljatelj odda v prevoz,

"prahotesna embalaža" je embalaža, ki ne prepušča suhega prahu, niti najfinejšega prahu trdnih snovi, ki nastane med prevozom,

"praznilni tlak" je najvišji tlak, ki dejansko nastane v cisterni, ko se prazni pod tlakom (glej tudi "računski tlak", "polnilni tlak", "najvišji delovni tlak (nadtlak)" in "preizkusni tlak"),

"predelana embalaža" vključuje predvsem:

- (a) kovinske sode:
 - (i) ki so bili v embalažo, ki ustreza zahtevam iz poglavja 6.1 za določeno UN vrsto, predelani iz vrste embalaže, ki ni ustrezala UN embalaži,
 - (ii) ki so bili iz ene vrste UN embalaže, ki je ustrezala zahtevam iz poglavja 6.1, predelani v drugo UN vrsto ali
 - (iii) katerih vgrajeni deli ogrodja (kot npr. nesnemljivi pokrovi) so bili zamenjani;
- (b) plastični sode:
 - (i) ki so bili iz ene UN vrste predelani v drugo UN vrsto (npr. iz 1H1 v 1H2) ali
 - (ii) katerih vgrajeni deli ogrodja so bili zamenjani.

Za predelano embalažo veljajo iste zahteve iz poglavja 6.1 kot za novo embalažo iste vrste,

"preizkus tesnosti" je preizkus, s katerim se ugotovi tesnost cisterne, embalaže ali IBC, njihove opreme in zapiral,

OPOMBA: Za premične cisterne glej poglavje 6.7.

"preizkusni tlak" pomeni najvišji dejanski tlak, ki v cisterni nastane med tlačnim preizkusom (glej tudi "računski tlak", "praznilni tlak", "polnilni tlak" in "najvišji delovni tlak (nadtlak)"),

OPOMBA: Za premične cisterne glej poglavje 6.7.

"prejemnik" je tisti, ki je kot prejemnik naveden v pogodbi o prevozu. Če prejemnik v skladu s pogodbo o prevozu pooblasti koga drugega, se ta šteje kot prejemnik v smislu ADR. Če se prevoz opravi brez pogodbe o prevozu, je prejemnik tisto podjetje, ki prevzame nevarno blago,

"prevoz" je sprememba mesta nahajanja nevarnega blaga, vključno s postanki med prevozom in časom, ko je nevarno blago na vozilu, v cisterni ali v zabojniku pred in med prevozom ter po njem.

Pomen izraza vključuje tudi začasno vmesno skladiščenje nevarnega blaga zaradi spremembe vrste prevoza ali prevoznega sredstva (pretovarjanje), in sicer pod pogojem, da se na zahtevo predloži prevozna listina, iz katere sta razvidna naslov pošiljatelja in naslov prejemnika. Poleg tega se tovorki ali cisterne med vmesnim skladiščenjem ne smejo odpirati, razen zaradi kontrol, ki jih opravljajo pristojni organi,

"prevoz razsutega tovara" je prevoz trdne snovi ali predmetov brez embalaže na vozilu ali v zabojniku. Izraz ne velja za pakirano blago in snovi, ki se prevažajo v cisternah,

"prevozna enota" pomeni motorno vozilo brez priklopnika ali polpriklopnika ali motorno vozilo s priklopnikom ali polpriklopnikom,

"prevoznik" je podjetje, ki opravlja prevoze s pogodbo o prevozu ali brez nje,

"Priročnik preizkusov in meril" je tretjič pregledana izdaja Priporočil Združenih narodov za prevoz nevarnega blaga, Priročnika preizkusov in meril, ki jih izdaja Organizacija združenih narodov (ST/SG/AC.10/11/Rev.3),

"pristojni organ" je organ, organi ali druga pooblaščen organizacija v državi pogodbenici, ki ima glede na nacionalno zakonodajo ustrezna pooblastila,

"pritrjena cisterna" je cisterna s prostornino nad 1000 litrov, ki je konstrukcijsko pritrjena na vozilo (ki s tem postane vozilo cisterna) ali je sestavni del karoserije takega vozila,

"prožni IBC" je IBC, ki ima embalažno telo iz folije, tkane plastike ali drugega prožnega materiala ali kombinacije teh sestavin in po potrebi prevleko ali notranjo oblogo ter ustrezno opremo in delovne pripomočke,

"premična cisterna" je cisterna, ki se uporablja v multimodalnem prevozu s prostornino nad 450 litrov in ustreza razlagi v poglavju 6.7 ali IMDG Code in ustreznemu navodilu za premične cisterne (T-kod) iz kolone (10) tabele A, poglavja 3.2,

R

"računski tlak" je navidezni tlak, ki je enak vsaj preizkusnemu tlaku in glede na stopnjo nevarnosti snovi, ki se prevažata, lahko bolj ali manj preseže delovni tlak. Uporablja se izključno za določanje debeline sten cisterne, neodvisno od zunanjih ali notranjih naprav za ojačitev (glej tudi "praznilni tlak", "polnilni tlak", "najvišji delovni tlak (nadtak)" in "preizkusni tlak"),

OPOMBA: Za premične cisterne glej poglavje 6.7.

"reciklirani plastični material" je material, ki izvira iz rabljene in očiščene industrijske embalaže in je pripravljen za predelavo v novo embalažo,

"referenčno jeklo" je jeklo z natezno trdnostjo 370 N/mm² in raztežkom pri lomu 27 %,

"RID" je Pravilnik o mednarodnem železniškem prevozu nevarnega blaga [priloga I dodatka B (Enotna pravila o pogodbi o mednarodnem železniškem prevozu (CIM) Konvencije o mednarodnih železniških prevozih (COTIF))],

"ročka" je kovinska ali plastična embalaža s pravokotnim ali okroglim prečnim prerezom z eno ali več odprtini,

S

"SADT" - glej "samopospešujoča temperatura razpada",

"samopospešujoča temperatura razpada" (Self Accelerating Decomposition Temperature - SADT) je najnižja temperatura za snov v prevažani embalaži, pri kateri lahko nastane samopospešujoč razpad. Način določanja SADT in učinki segrevanja so navedeni v II. delu Priročnika preizkusov in meril,

"samostojni podjetnik posameznik" glej "podjetje",

"sesalno-tlačna cisterna za odpadke" je pritrjena ali zamenljiva cisterna, ki se uporablja predvsem za prevoz odpadkov in je izdelana ali opremljena na poseben način, tako da olajša polnjenje in praznjenje odpadkov po določbah poglavja 6.10. Cisterno, ki v celoti izpolnjuje zahteve iz poglavja 6.7 ali 6.8, ni mogoče šteti za sesalno-tlačno cisterno za odpadke,

"sestavljena embalaža (plastični material)" je embalaža, sestavljena iz notranje plastične posode in zunanje embalaže (iz kovine, plošč iz stisnjenih vlaken, vezanega lesa itn.). Ko je ta embalaža enkrat sestavljena, tvori neločljivo enoto in se kot takšna polni, skladišči, odpošilja in prazni,

OPOMBA: *Glej OPOMBO k pomenu izraza "sestavljena embalaža (steklo, porcelan ali kamnina)".*

"sestavljena embalaža (steklo, porcelan ali kamnina)" je embalaža, sestavljena iz notranje steklene, porcelanaste ali kamninaste posode in zunanje embalaže (iz kovine, lesa, plošč iz stisnjenih vlaken, plastičnega materiala, upenjene plastike itn.). Ko je enkrat sestavljena, tvori neločljivo enoto in se kot takšna polni, skladišči, odpošilja in prazni,

OPOMBA: *"Notranji" del "sestavljene embalaže" se ponavadi imenuje "notranja posoda". Taka "notranja posoda" je npr. "notranji" del "sestavljene embalaže" 6HA1 (sestavljena embalaža, plastični material), ker običajno nima funkcije "notranje embalaže" in brez "zunanje embalaže" ne ustreza svojemu namenu.*

"sestavljene IBC s plastično notranjo posodo" je IBC s togim zunanjim okvirom okoli plastične notranje posode z delovno in drugo opremo. Izdelan je tako, da sta notranja posoda in obloga nedeljiva enota, ki se lahko polni, skladišči, prevažata ali prazni,

OPOMBA: *Če se izraz "plastični" nanaša na notranjo posodo sestavljenih IBC, vključuje tudi druge vrste polimernega materiala, npr. gumo.*

"skupinska oznaka" je oznaka za natančno določeno skupino snovi ali predmetov (glej 2.1.1.2, B, C in D),

"sod" je valjasta embalaža iz kovine, stisnjenih vlaken, umetne mase, vezanega lesa ali drugega primerne materiala z ravnim ali izbočenim dnom. Sem spada tudi embalaža drugih oblik, npr. okrogla s stožčastim vratom ali v obliki vedra. Izvzeti so leseni sodi in ročke,

"sveznji jeklenk (znani kot okvirji)" so premične enote iz jeklenk, ki so med seboj povezane z zbirno cevjo in trdno pritrjene,

T

"tehnično/biološko ime" je ime, ki se uporablja v znanstvenih in tehničnih priročnikih, revijah in člankih. Trgovska imena se v ta namen ne smejo uporabljati,

"tekočina" je snov, ki ima pri temperaturi 50° C parni tlak največ 300 kPa (3 bare) in pri temperaturi 20° C in tlaku 101,3 kPa ni v celoti v plinastem stanju ter

- (a) ima tališče ali začetek taljenja pri največ 20° C ali tlaku 101,3 kPa ali
- (b) je tekočina po preizkusnem postopku ASTM D 4359-90 ali
- (c) ni pastozna po merilih, ki se uporabljajo v preizkusih za določitev tekočinskega razmerja (penetrometrski preizkus), opisanih v 2.3.4,

OPOMBA: Pri zahtevah za cisterne izraz pomeni "prevoz v tekočem stanju":

- prevoz tekočine glede na opisan pomen tega izraza ali
- prevoz trdne snovi v raztaljenem stanju.

"telo" (vseh vrst IBC, razen sestavljenih) je samostojna posoda z odprtinami in zapirali, vendar brez opreme,

"tkana plastika" (za prožne IBC) je material iz raztegljivih trakov ali posameznih vlaken ustreznega plastičnega materiala,

"tlačni sod" je varjena premična tlačna posoda s prostornino od 150 do 1000 litrov (npr. valjasta posoda s kotalnimi obroči, posoda z drsniki ali posoda v okvirjih),

"toga notranja posoda" (za sestavljene IBC) je posoda, ki prazna ne spremeni oblike, čeprav ni zaprta ali ojačena z zunanjo oblogo. Notranje posode, ki niso "toge", so "prožne",

"togi plastični IBC" so IBC, ki imajo embalažno telo iz toge plastike in po potrebi ogrodje z ustrežno opremo,

"tovorek" je končni produkt pakiranja, ki ga sestavljajo embalaža, velika embalaža ali IBC ter njihova vsebina, pripravljena za pošiljanje. Pojem vključuje posode za plin, kot so določene v tem razdelku, ter tudi proizvode, ki se zaradi velikosti ali sestave lahko prevažajo brez embalaže ali v oporah, latnicah ali ročnih napravah. Pojem se ne nanaša na nepakirane proizvode ali snovi, ki se prevažajo razsuti, niti na snovi, ki se prevažajo v cisternah,

OPOMBA: Za radioaktivne snovi glej 2.2.7.2.

"trdna snov" je:

- (a) snov s tališčem ali začetkom taljenja pri temperaturi, višji od 20° C, in tlaku 101,3 kPa ali
- (b) snov, ki ni tekočina po preizkusnem postopku ASTM D 4359-90 ali pastozna po merilih, ki se uporabljajo v preizkusih za določitev tekočinskega razmerja (penetrometrski preizkus), opisanih v 2.3.4,

"tulec" (razred 1) je plastična, lesena ali kovinska priprava ali priprava iz stisnjenih vlaken ali drugega primerne materiala v obliki vretena s stranskimi stenami ali brez njih. Snovi in predmeti se morajo naviti na vreteno, varovati pa jih morajo stranske stene,

U

"UN številka" je štirimestna identifikacijska številka snovi ali predmeta, povzeta po Modalnih predpisih ZN,

"uporabnik cisterne zabojnika/premične cisterne" je podjetje, na katero je registrirana cisterna zabojnik/premična cisterna,

"uporabnik premične cisterne" - glej "uporabnik cisterne zabojnika/premične cisterne",

V

"vakuumski ventil" je neodvisna naprava z vzmetjo, ki se pod tlakom avtomatsko odpre in varuje cisterno pred nedovoljenim podtlakom,

"varnostni ventil" je neodvisna naprava z vzmetjo, ki se pod tlakom avtomatsko odpre in varuje cisterno pred nedovoljenim notranjim povišanjem tlaka,

"večprekatni zabojnik za pline" (MEGC) je enota, sestavljena iz elementov, ki so med seboj povezani s cevjo in vgrajeni v okvir. Elementi večprekatnega zabojnika za pline so lahko: jeklenke, velike jeklenke, tlačni sodi, svežnji jeklenk in cisterne za prevoz plinov razreda 2 s prostornino nad 450 litrov,

"velik zabojnik" je:

- (a) zabojnik z notranjo prostornino nad 3 m³,
- (b) zabojnik, katerega površina, ki jo omejujejo štirje zunanji vogali (glede na določbe CSC), obsega
 - (i) najmanj 14 m² (150 kvadratnih čevljev) ali
 - (ii) najmanj 7 m² (75 kvadratnih čevljev), če so zgornji vogali okovani,

OPOMBA: Za radioaktivne snovi glej 2.2.7.1.2.

"velika embalaža" je embalaža, sestavljena iz zunanje embalaže, v kateri so predmeti, ali iz zunanje in notranje embalaže in:

- (a) je prirejena za delo z mehanskimi sredstvi,
- (b) neto masa presega 400 kg ali prostornina 450 litrov, nikakor pa prostornina ne sme presegati 3 m³,

"velika jeklenka" (razred 2) je brezšivna premična tlačna posoda s prostornino od 150 litrov do največ 5000 litrov,

"vmesna embalaža" je embalaža, ki je vstavljena med notranjo embalažo ali predmeti in zunanjo embalažo,

"vnetljiva sestavina" (za aerosole in plinske pločevinke) je plin, ki je pri normalnem tlaku na zraku vnetljiv, ali snov ali pripravek kot tekočina s plameniščem do 100° C,

"vozilo" - glej *"baterijsko vozilo"*, *"zaprto vozilo"*, *"odprto vozilo"*, *"vozilo s ponjavo"* in *"vozilo cisterna"*,

"vozilo cisterna" je vozilo, zgrajeno za prevoz tekočin, plinov, praškastih ali zrnatih snovi, ki ima eno ali več pritrjenih cistern. Vozilo cisterne poleg samega vozila in šasije sestavljajo še ena ali več cistern s pripadajočo opremo in oprema za povezavo cisterne z vozilom ali pomožno napravo za delovanje,

"vozilo s ponjavo" je odprto vozilo, ki ima ponjavo za zaščito tovora,

"vozovna pošiljka" je vsak tovor pošiljatelja, za katerega je izključno rezervirana uporaba vozila ali velikega zabojnika, kakor tudi vsa opravila za razkladanje in nakladanje, ki se izvajajo po navodilih pošiljatelja ali prejemnika,

OPOMBA: Primerljiv izraz za razred 7 je "izključna uporaba" glej 2.2.7.2.

"vreča" je prožna embalaža iz papirja, plastične folije, tekstila, vlaknastih ali drugega primerne materiala,

"vsebnik IBC" (v nadaljnjem besedilu IBC) je toga ali prožna prevozna embalaža, razen embalaže, opredeljene v poglavju 6.1, ki:

- (a) ima prostornino:
 - (i) do 3,0 m³ za trdne snovi in tekočine embalažnih skupin II in III,
 - (ii) do 1,5 m³ za trdne snovi embalažne skupine I, če so pakirane v prožnih, togih plastičnih, sestavljenih, iz plošč iz stisnjenih vlaken ali lesenih IBC,
 - (iii) do 3,0 m³ za trdne snovi embalažne skupine I, če so pakirane v kovinske IBC,
 - (iv) do 3,0 m³ za radioaktivne snovi razreda 7,
- (b) je prirejena za delo z mehanskimi sredstvi,
- (c) izpolnjuje prevozne in delovne zahteve, kar se potrjuje s preizkusi, opisanimi v poglavju 6.5 (glej tudi "sestavljene IBC s plastično notranjo posodo", "IBC iz plošč iz stisnjenih vlaken", "prožni IBC", "kovinski IBC", "togi plastični IBC" in "leseni IBC"),

OPOMBA 1: Premične cisterne ali cisterne zabojniki, ki izpolnjujejo zahteve iz poglavja 6.7 oziroma 6.8, niso vsebniki IBC.

OPOMBA 2: Vsebnik IBC (IBC), ki izpolnjuje zahteve iz poglavja 6.5, po določbah ADR ni zabojnik.

Z

"zaboj" je pravokotna ali mnogokotna polnostenska embalaža iz kovine, lesa, vezanega lesa, predelanega lesa, plošč iz stisnjenih vlaken, plastike ali drugega primerne materiala. Vanjo se smejo vrtati majhne odprtine, da se olajša odpiranje in delo z njo ali da se zadosti zahtevam za razvrščanje, če se s tem ne povečajo možnosti za poškodbe embalaže med prevozom,

"zabojnik" je prevozna naprava (konstrukcija z okvirom ali podobna naprava):

- namenjena prevozu določenega blaga in dovolj močna za večkratno uporabo,
- posebej oblikovana za prevoz blaga z različnimi prevoznimi sredstvi, da se tovor ne poškoduje,
- opremljena s pripravami, ki omogočajo preprosto delo z njo, še posebej prekladanje z enega na drugo prevozno sredstvo,
- oblikovana tako, da se preprosto polni in prazni (glej tudi "zaprt zabojnik", "velik zabojnik", "odprt zabojnik", "pokrit zabojnik" in "majhen zabojnik").

Zamenljivo telo so zabojniki, ki imajo po Evropskem standardu EN 283 (izdaja 1991) naslednje lastnosti:

- so glede na konstrukcijsko trdnost zgrajeni samo za prevoz z železniškimi vagoni, cestnimi vozili ali "roll-on roll-off" ladjami,
- se ne smejo zlagati drug na drugega,
- se lahko razložijo z vozila ali naložijo nanj z opremo, ki je vgrajena na vozilo ali v zabojnik,

OPOMBA: Izraz "zabojnik" ne vključuje običajne embalaže, IBC, cistern zabojnikov in vozil.

"zabojnik s ponjavo" je odprt zabojnik, ki je opremljen s ponjavo za zaščito tovora,

"zagotavljanje kakovosti" je sistematičen program nadzora in inšpekcije, ki jih katera koli organizacija ali organ izvaja za zagotavljanje ustreznih varnostnih standardov iz ADR v praksi,

"zagotavljanje skladnosti" (radioaktivne snovi) je sistematičen program ukrepov in nadzora pristojnega organa, da zagotovi izpolnjevanje zahtev ADR v praksi,

"zamenljiva cisterna" je cisterna, razen pritrjene cisterne, premične cisterne, cisterne zabojnika, dela baterijskega vozila ali MEGC s prostornino nad 450 litrov, ki ni narejena za prevoz blaga in se običajno lahko prestavlja samo, kadar je prazna,

"zamenljivo telo" - glej "zabojnik",

"zamenljivo telo cisterna" je cisterna zabojnik,

"zapiralo" je naprava za zapiranje in odpiranje posode,

"zaprt zabojnik" je popolnoma zaprt zabojnik s togim zgornjim delom, stenami, čelno stranjo in dnom. Izraz vključuje tudi zabojnike, pri katerih je možno zgornji del (pokrov) odpreti, če se lahko pokrov med prevozom zabojnika zapre,

"zaprto vozilo" je vozilo, katerega nakladalni del se lahko zapre,

"zasilna embalaža" je posebna embalaža, ki izpolnjuje ustrezne zahteve iz poglavja 6.1, v katero se zaradi ponovne uporabe ali odlaganja pakirajo poškodovani, pokvarjeni ali netesni tovorki, ki vsebujejo nevarno blago ali nevarno blago, ki se je raztreslo ali izteklo,

"zaščiten IBC" (za kovinske IBC) je IBC z dodatno zaščito pred udarci, zaščita pa je lahko npr. večplastna, z dvema stenama ali iz okvirja s kovinsko mrežo,

"zunanja embalaža" je zunanja zaščita mešane ali sestavljene embalaže, vključno z vpojilom in oblogami in vsemi drugimi sestavinami, ki so potrebne za zaprtje in zaščito notranje posode ali notranje embalaže,

1.2.2 Merske enote

1.2.2.1 V ADR se uporabljajo naslednje merske enote ^a:

Vrednost	Merska enota SI ^b	Druga dovoljena merska enota	Razmerje med enotami
dolžina	m (meter)	-	-
površina	m ² (kvadratni meter)	-	-
prostornina	m ³ (kubični meter)	l ^c (liter)	1 l = 10 ⁻³ m ³
čas	s (sekunda)	min. (minuta)	1 min. = 60 s
		h (ura)	1 h = 3 600 s
		d (dan)	1 d = 86 400 s
masa	kg (kilogram)	g (gram)	1 g = 10 ⁻³ kg
		t (tona)	1 t = 10 ³ kg
gostota	kg/m ³	kg/l	1 kg/l = 10 ³ kg/m ³
temperatura	K (kelvin)	°C (stopinj Celzija)	0 °C = 273,15 K
temperaturna razlika	K (kelvin)	°C (stopinj Celzija)	1 °C = 1 K
sila	N (newton)	-	1 N = 1 kg.m/s ²
tlak	Pa (pascal)	-	1 Pa = 1 N/m ²
		bar (bar)	1 bar = 10 ⁵ Pa
mehanska napetost	N/m ²	N/mm ²	1 N/mm ² = 1 MPa
delo		kWh (kilovatna ura)	1 kWh = 3.6 MJ
energija	J (joule)		1 J = 1 N.m = 1 W.s
toplota		eV (elektronvolt)	1 eV = 0,1602 x 10 ⁻¹⁸ J
moč	W (watt)	-	1 W = 1 J/s = 1 N.m/s
kinematična viskoznost	m ² /s	mm ² /s	1 mm ² /s = 10 ⁻⁶ m ² /s
dinamična viskoznost	Pa.s	mPa.s	1 mPa.s = 10 ⁻³ Pa.s
aktivnost	Bq (becquerel)		
ekvivalentna doza	Sv (sievert)		

^a Za preračunavanje do sedaj uporabljenih enot v SI enote veljajo naslednje približne vrednosti.

<u>sila</u>		<u>mehanska napetost</u>
1 kg	= 9,807 N	1 kg/mm ² = 9,807 N/mm ²
1 N	= 0,102 kg	1 N/mm ² = 0,102 kg/mm ²

<u>tlak</u>			
1 Pa	= 1 N/m ²	= 10 ⁻⁵ bar	= 1,02 x 10 ⁻⁵ kg/cm ² = 0,75 x 10 ⁻² torr
1 bar	= 10 ⁵ Pa	= 1,02 kg/cm ²	= 750 torr
1 kg/cm ²	= 9,807 x 10 ⁴ Pa	= 0,9807 bar	= 736 torr
1 torr	= 1,33 x 10 ² Pa	= 1,33 x 10 ⁻³ bar	= 1,36 x 10 ⁻³ kg/cm ²

<u>energija, delo, toplota</u>			
1 J	= 1 N.m	= 0,278 x 10 ⁻⁶ kWh	= 0,102 kgm = 0,239 x 10 ⁻³ kcal
1 kWh	= 3,6 x 10 ⁶ J	= 367 x 10 ³ kgm	= 860 kcal
1 kgm	= 9,807 J	= 2,72 x 10 ⁻⁶ kWh	= 2,34 x 10 ⁻³ kcal
1 kcal	= 4,19 x 10 ³ J	= 1,16 x 10 ⁻³ kWh	= 427 kgm

<u>moč</u>		<u>kinematična viskoznost</u>
1 W	= 0,102 kgm/s	= 0,86 kcal/h
1 kgm/s	= 9,807 W	1 m ² /s = 10 ⁴ St (Stokes)
1 kcal/h	= 1,16 W	1 St = 10 ⁻⁴ m ² /s
		= 0,119 kgm/s

dinamična viskoznost

$$\begin{aligned} 1 \text{ Pa}\cdot\text{s} &= 1 \text{ N}\cdot\text{s}/\text{m}^2 &= 10 \text{ P (poise)} &= 0,102 \text{ kg}\cdot\text{s}/\text{m}^2 \\ 1 \text{ P} &= 0,1 \text{ Pa}\cdot\text{s} &= 0,1 \text{ N}\cdot\text{s}/\text{m}^2 &= 1,02 \times 10^{-2} \text{ kg}\cdot\text{s}/\text{m}^2 \\ 1 \text{ kg}\cdot\text{s}/\text{m}^2 &= 9,807 \text{ Pa}\cdot\text{s} &= 9,807 \text{ N}\cdot\text{s}/\text{m}^2 &= 98,07 \text{ P} \end{aligned}$$

^b Enotni mednarodni merski sistem (SI) je rezultat sklepov Generalne konference za uteži in mere (naslov: Pavillon de Breteuil, Parc de St-Cloud, F-92 310 Sèvres).

^c Oznaka »L« za liter se lahko uporablja namesto oznake »l«, če zapisovalna naprava ne more razlikovati med številko "1" in črko "l".

Decimalni mnogokratniki se lahko navajajo z naslednjimi predponami oziroma simboli predpon pred imenom oziroma simbolom enote:

<u>Faktor</u>			<u>Predpona</u>	<u>Simbol</u>
1 000 000 000 000 000 000	= 10 ¹⁸	trilijonkrat	eksa	E
1 000 000 000 000 000	= 10 ¹⁵	bilijardokrat	peta	P
1 000 000 000 000	= 10 ¹²	bilijonkrat	tera	T
1 000 000 000	= 10 ⁹	milijardokrat	giga	G
1 000 000	= 10 ⁶	milijonkrat	mega	M
1 000	= 10 ³	tisočkrat	kilo	k
100	= 10 ²	stokrat	hekto	h
10	= 10 ¹	desetkrat	deka	da
0,1	= 10 ⁻¹	desetinka	deci	d
0,01	= 10 ⁻²	stotinka	centi	c
0,001	= 10 ⁻³	tisočinka	mili	m
0,000 001	= 10 ⁻⁶	milijoninka	mikro	μ
0,000 000 001	= 10 ⁻⁹	milijardinka	nano	n
0,000 000 000 001	= 10 ⁻¹²	bilijoninka	piko	p
0,000 000 000 000 001	= 10 ⁻¹⁵	bilijardinka	femto	f
0,000 000 000 000 000 001	= 10 ⁻¹⁸	trilijoninka	ato	a

OPOMBA: 10⁹ = 1 milijarda v angleščini, ki se uporablja v okviru Združenih narodov. Po analogiji je 10⁹ = 1 milijardinka.

1.2.2.2 Če ni posebej določeno, v ADR znak "%" pomeni:

- pri zmesih trdnih snovi ali tekočin, pri raztopinah in trdnih snoveh, navlaženih s tekočinami: odstotek mase, ki temelji na celotni masi zmesi, raztopine ali navlažene trdne snovi,
- pri stisnjenih plinskih zmesih, ki se polnijo pod tlakom: prostorninski delež glede na celotno prostornino plinske zmesi, in če se polnijo odvisno od mase: delež mase glede na skupno maso zmesi,
- pri zmesih utekočinjenih plinov in plinih, utekočinjenih pod tlakom: delež mase glede na skupno maso zmesi.

1.2.2.3 Vse vrste tlakov pri posodah (npr. preizkusni tlak, notranji tlak, tlak za odpiranje varnostnih ventilov) so vedno označene kot nadtlak (tlak, ki je nad zračnim tlakom); zato je parni tlak snovi vedno označen kot absolutni tlak.

1.2.2.4 Stopnja polnjenja posod ali cistern je v ADR določena za temperaturo snovi pri 15° C, razen če je navedena druga temperatura.

POGLAVJE 1.3

USPOSABLJANJE OSEB, KI SO DELUJEJO PRI PREVOZU NEVARNEGA BLAGA

1.3.1 Področje uporabe in veljavnost

Zaposleni v podjetjih, ki imajo v poglavju 1.4 predpisane določene dolžnosti pri prevozu nevarnega blaga, se morajo udeležiti usposabljanja, ki ustreza njihovim odgovornostim in dolžnostim v delovnem procesu.

OPOMBA 1: Za usposabljanje varnostnih svetovalcev glej 1.8.3.

OPOMBA 2: Za usposabljanje posadke vozila glej poglavje 8.2.

1.3.2 Vsebina usposabljanja

Usposabljanje mora imeti naslednjo vsebino, prilagojeno odgovornostim in dolžnostim posameznikov.

1.3.2.1 Splošno seznanjanje

Zaposleni morajo biti seznanjeni o splošnih zahtevah in določbah za prevoz nevarnega blaga.

1.3.2.2 Usposabljanje za delo

Zaposleni se morajo podrobno usposobiti. Usposabljanje mora biti prilagojeno nalogam in odgovornostim posameznikov, ki jih določajo predpisi o prevozu nevarnega blaga.

Pri multimodalnem prevozu nevarnega blaga mora usposabljanje zaposlenih vključevati tudi seznanjanje s predpisi, ki urejajo druge vrste prevoza.

1.3.2.3 Varnostno usposabljanje

Zaposleni morajo na usposabljanju spoznati tveganja in nevarnosti pri prevozu nevarnega blaga, nakladanju in razkladanju ter možnosti poškodb kot posledice izpostavljenosti nevarnim snovem ob nesreči.

Cilj usposabljanja je usposobiti zaposlenih za varno delo in pravilno ukrepanje v nujnih primerih.

1.3.2.4 Usposabljanje za razred 7

Zaposleni, ki sodelujejo pri prevozu snovi razreda 7, se morajo udeležiti usposabljanja, ki ustreza njihovim nalogam. Spoznati morajo predvsem nevarnosti sevanja in varnostne ukrepe za zmanjšanje nevarnosti zase in za druge ob morebitni izpostavljenosti sevanju.

1.3.3 Potrdila

Potrdilo s podrobnostmi o izvedenih usposabljanjih morata imeti delodajalec in delojemalec. Delojemalec ga mora pri novi zaposlitvi predložiti delodajalcu. Za osebe, ki sodelujejo pri prevozu nevarnega blaga, mora biti zagotovljeno redno obnovitveno usposabljanje, ki mora obsegati predvsem spremembe predpisov.

POGLAVJE 1.4

VARNOSTNE DOLŽNOSTI UDELEŽENCEV

1.4.1 Splošni varnostni ukrepi

1.4.1.1 Osebe, ki sodelujejo pri prevozu nevarnega blaga (udeleženci), morajo glede na vrsto in predviden obseg nevarnosti izvesti vse potrebne ukrepe, da preprečijo nesrečo ali poškodbe oziroma posledice morebitne nesreče čim bolj zmanjšajo. Vsekakor pa morajo upoštevati obveznosti, ki jim jih nalagajo določbe ADR.

1.4.1.2 Če obstaja neposredna nevarnost za javno varnost, morajo udeleženci takoj obvestiti intervencijske službe in jim posredovati potrebne podatke za posredovanje.

1.4.1.3 Dolžnosti posameznih udeležencev so lahko v ADR podrobneje določene.

Država pogodbenica lahko v svoji zakonodaji predpisane dolžnosti posameznih udeležencev pri prevozu dodeli drugemu udeležencu ali jih porazdeli med več udeležencev, če je s tem zagotovljena vsaj enaka stopnja varnosti in so upoštevane vse dolžnosti iz 1.4.2 in 1.4.3. Podatke o teh odstopanjih mora država pogodbenica sporočiti sekretariatu Ekonomske komisije za Evropo Združenih narodov, ki jih pošlje v vednost drugim državam pogodbenicam.

Določbe iz 1.2.1, 1.4.2 in 1.4.3, v katerih so določene vrste udeležencev pri prevozu nevarnega blaga in njihove dolžnosti, ne vplivajo na določbe nacionalne zakonodaje glede pravnih posledic (kazenska odgovornost, civilna odgovornost itn.), ki izvirajo iz dejstva, da so ti udeleženci tudi npr. pravne osebe, samostojni podjetniki-posamezniki, delodajalci ali zaposleni.

1.4.2 Dolžnosti glavnih udeležencev

1.4.2.1 *Pošiljatelj*

1.4.2.1.1 Pošiljatelj sme poslati v prevoz samo tiste pošiljke nevarnega blaga, ki izpolnjujejo vse zahteve ADR. Pošiljatelj mora glede na predpisane varnostne ukrepe iz 1.4.1 predvsem:

- (a) zagotoviti, da je nevarno blago razvrščeno po ADR, in se prepričati, da ga je po ADR dovoljeno prevažati,
- (b) posredovati prevozniku obvezne informacije in podatke, in če je potrebno, ustrezno prevozno listino in druge dokumente (dovoljenja, odobritve, notifikacije, certifikate itd.), predvsem glede na zahteve iz poglavja 5.4 in tabel v 3. delu,
- (c) uporabljati le embalažo, veliko embalažo, IBC in cisterne (vozila cisterne, zamenljive cisterne, baterijska vozila, MEGC, premične cisterne in cisterne zabojnike), ki so odobrene in primerne za določeno snov ter označene po določbah ADR,
- (d) upoštevati predpise o vrstah pošiljk in omejitve, ki veljajo za odpošiljanje,
- (e) skrbeti, da so tudi prazne neočiščene in nerazplinjene cisterne (vozila cisterne, zamenljive cisterne, baterijska vozila, MEGC, premične cisterne in cisterne zabojnike) ali prazna neočiščena vozila, veliki in majhni zabojniki za prevoz razsutega tovora, ustrezno označeni, cisterne pa zaprte in enako neprepustne kot polne.

1.4.2.1.2 Če pošiljatelj opravlja naloge drugih udeležencev pri prevozu nevarnega blaga (oseb, ki pakirajo, nakladalcev, polnilcev idr.), mora z izvajanjem ustreznih ukrepov zagotoviti, da pošiljka ustreza zahtevam ADR. Kljub temu pa lahko glede dolžnosti iz odstavkov 1.4.2.1.1 (a), (b), (c) in (e) zaupa informacijam in podatkom drugih udeležencev.

1.4.2.1.3 Če pošiljatelj opravlja naloge v imenu tretje osebe, mora ta pošiljatelja pisno obvestiti o prevozu nevarnega blaga in mu posredovati vse potrebne informacije in podatke, da lahko opravi svoje dolžnosti.

1.4.2.2 Prevoznik

1.4.2.2.1 Prevoznik mora (če je smiselno) glede na predpisane varnostne ukrepe iz 1.4.1 predvsem:

- (a) preveriti, ali je nevarno blago dovoljeno prevažati po določbah ADR,
- (b) zagotoviti, da so predpisane listine na prevozni enoti,
- (c) vizualno preveriti, ali sta vozilo in tovor brez očitnih pomanjkljivosti, ali spuščata, sta poškodovana ali brez opreme ipd.,
- (d) zagotoviti, da datum naslednjega rednega pregleda vozila cisterne, baterijskega vozila, pritrjene cisterne, zamenljive cisterne, premične cisterne, cisterne zabojnika in MEGC ni potekel,
- (e) preveriti, ali vozilo ni preobremenjeno,
- (f) zagotoviti, da so na vozilih predpisane nalepke nevarnosti in oznake,
- (g) zagotoviti, da je oprema za voznika, ki je predpisana v navodilih za ukrepanje ob nesreči, na vozilu.

Vse to preveri s pregledom prevozne in drugih listin, z vizualnim pregledom vozila ali zabojnika, in če je smiselno, s pregledom tovora.

1.4.2.2.2 Kljub temu pa lahko prevoznik glede dolžnosti iz odstavkov 1.4.2.2.1 (a), (b), (e) in (f) zaupa informacijam in podatkom drugih udeležencev.

1.4.2.2.3 Če prevoznik glede na odstavek 1.4.2.2.1 ugotovi kršitve določb ADR, ne sme začeti ali nadaljevati prevoza pošiljke, dokler pomanjkljivosti niso odpravljene.

1.4.2.2.4 Če je med prevozom ugotovljena kršitev, ki bi lahko vplivala na varnost prevoza, je potrebno pošiljko, ob upoštevanju varnosti cestnega prometa in možnosti imobilizacije pošiljke, takoj ko je mogoče, izločiti iz prometa na ustreznem mestu, kjer ne pomeni več javne nevarnosti. Prevoz se lahko nadaljuje šele takrat, ko so vse pomanjkljivosti odpravljene. Pristojni organ(i), ki je(so) odgovoren(i) za preostanek poti, smejo izdati dovoljenje za nadaljevanje prevoza.

Če pomanjkljivosti ni mogoče odpraviti niti ni bilo izdano dovoljenje za nadaljevanje prevoza, mora(jo) pristojni organ(i) prevozniku zagotoviti ustrezno administrativno podporo. To mora(jo) zagotoviti tudi, če prevoznik pristojnemu(im) organu(om) sporoči, da ga pošiljatelj ni obvestil o nevarnih lastnostih blaga in da želi glede na pravne določbe, ki izhajajo predvsem iz prevozne pogodbe, blago razložiti, dati v uničenje ali ga narediti neškodljivega.

1.4.2.3 *Prejemnik*

1.4.2.3.1 Prejemnik ne sme zavlačevati prevzema nevarnega blaga, razen če obstajajo nujni razlogi, po razkladanju pa mora preveriti, ali so spoštovane vse zahteve, ki jih za prejemnika predpisuje ADR.

Prejemnik mora glede na predpisane varnostne ukrepe iz 1.4.1 predvsem:

- (a) očistiti in dekontaminirati vozilo ali zabojnik, če je to predpisano v ADR,
- (b) zagotoviti, da na vozilu ali zabojniku po čiščenju in dekontaminaciji ni več oznak nevarnosti, ki so predpisane v poglavju 5.3.

1.4.2.3.2 Če pošiljatelj za opravljanje posameznih nalog uporablja usluge drugih udeležencev (razkladalcev, čistilcev, dekontaminacijskih mest idr.), mora z izvajanjem ustreznih ukrepov zagotoviti, da se upoštevajo določbe ADR.

1.4.2.3.3 Če se pri takšni kontroli ugotovi kršitve določb ADR, sme prejemnik vrniti zabojnik pošiljatelju šele, ko se pomanjkljivosti odpravijo.

1.4.3 **Dolžnosti drugih udeležencev**

V nadaljevanju so navedeni nekateri drugi udeleženci in njihove dolžnosti. Dolžnosti drugih udeležencev izhajajo iz razdelka 1.4.1, če jih ti poznajo ali bi jih morali poznati, kadar opravljajo naloge, povezane s prevozom, za katerega veljajo določbe ADR.

1.4.3.1 *Nakladalec*

1.4.3.1.1 Nakladalec ima glede na predpisane varnostne ukrepe iz 1.4.1 predvsem naslednje dolžnosti:

- (a) v prevoz lahko izroči le nevarno blago, ki ga je po ADR dovoljeno prevažati,
- (b) če v prevoz izroča nevarno blago v tovorkih ali prazno, neočiščeno embalažo, mora preveriti, ali je embalaža poškodovana. V prevoz ne sme izročiti tovorka s poškodovano embalažo, še posebej če ne tesni in nevarno blago izteka ali bi lahko iztekalo. Takšno embalažo lahko izroči v prevoz šele tedaj, ko so pomanjkljivosti odpravljene. Enake zahteve veljajo tudi za prazno, neočiščeno embalažo,
- (c) med nakladanjem nevarnega blaga na vozilo ali v velik oziroma majhen zabojnik mora upoštevati posebne določbe, ki se nanašajo na nakladanje in delo,
- (d) ko naloži nevarno blago v zabojnik, mora glede označevanja upoštevati določbe poglavja 5.3,
- (e) upoštevati mora določbe o prepovedi skupnega nakladanja, pri tem mora upoštevati tudi nevarno blago, ki je že na vozilu ali v velikem zabojniku. Poleg tega mora upoštevati še določbe o ločevanju nevarnega blaga in hrane, prehrambnih izdelkov ter krmil.

1.4.3.1.2 Kljub temu pa lahko polnilec glede dolžnosti iz odstavkov 1.4.3.1.1 (a), (d) in (e) zaupa informacijam in podatkom drugih udeležencev.

1.4.3.2 *Oseba, ki pakira*

Oseba, ki pakira, ima glede na predpisane varnostne ukrepe iz 1.4.1 predvsem dolžnosti:

- (a) upoštevati določbe o pogojih pakiranja ali pogojih skupnega pakiranja in
- (b) kadar pripravlja tovorke za prevoz, mora upoštevati določbe o označevanju in nalepkah nevarnosti na tovorkih.

1.4.3.3 *Polnilec*

Polnilec ima glede na predpisane varnostne ukrepe iz 1.4.1 predvsem dolžnosti:

- (a) pred polnjenjem cisterne se mora prepričati, ali sta cisterna in njena oprema v tehnično brezhibnem stanju,
- (b) prepričati se mora, da datum rednega pregleda vozila cisterne, baterijskega vozila, pritrjene cisterne, zamenljive cisterne, premične cisterne, cisterne zabojnika in MEGC ni potekel,
- (c) cisterno sme polniti le z nevarnim blagom, ki se sme prevažati v tej cisterni,
- (d) pri polnjenju cisterne mora upoštevati določbe glede polnjenja nevarnega blaga v prekata, ki ležita drug poleg drugega,
- (e) pri polnjenju cisterne mora upoštevati največjo dovoljeno stopnjo polnjenja ali največjo dovoljeno maso polnjena na liter prostornine, ki je predpisana za posamezno snov,
- (f) po polnjenju cisterne mora preveriti tesnost zapiral,
- (g) paziti mora, da na zunanji strani cisterne, ki jo je napolnil, ni ostankov nevarnega blaga,
- (h) pri pripravi nevarnega blaga za prevoz mora poskrbeti, da so na cisterni, vozilu, velikem in majhnem zabojniku predpisane oranžne table, nalepke nevarnosti ali table (velike nalepke) nevarnosti.

1.4.3.4 *Uporabnik cisterne zabojnika/premične cisterne*

Uporabnik cisterne zabojnika/premične cisterne mora glede na predpisane varnostne ukrepe iz 1.4.1 predvsem:

- (a) upoštevati določbe o izdelavi, opremi, preizkušanju in označevanju,
- (b) skrbeti za takšno vzdrževanje cisterne in njene opreme, da pri običajni uporabi cisterna zabojnik/premična cisterna izpolnjuje zahteve ADR do naslednjega rednega pregleda,
- (c) zagotoviti izredni preizkus, če bi bila lahko ogrožena varnost cisterne ali njene opreme zaradi popravila, predelave ali nesreče.

1.4.3.5 *(Rezervirano)*

POGLAVJE 1.5

ODSTOPANJA

1.5.1 ZAČASNA ODSTOPANJA

1.5.1.1 Pristojni organi držav pogodbenic se lahko neposredno sporazumejo in na svojem ozemlju zaradi prilagajanja ADR tehnološkemu in industrijskemu razvoju odobrijo prevoz, ki odstopa od določb ADR, pod pogojem, da to ne zmanjšuje varnosti. Pristojni organ, ki predlaga začasno odstopanje, mora o tem obvestiti sekretariat Evropske ekonomske komisije Združenih narodov, ta pa druge države pogodbenice ¹.

OPOMBA: "Izredni dogovor" po 1.7.4 se ne šteje za začasno odstopanje v skladu s tem razdelkom.

1.5.1.2 Čas veljavnosti začasnega odstopanja ne sme biti daljši od pet let. Začasno odstopanje preneha veljati z dnem, ko začne veljati ustrezno dopolnilo k ADR.

1.5.1.3 Prevozne dejavnosti, ki se opravljajo na podlagi začasnega odstopanja, so prevozne dejavnosti v smislu ADR.

1.5.2 (Rezervirano)

¹ Opomba sekretariata: Začasna odstopanja, sprejeta na podlagi tega poglavja, so na voljo na spletni strani sekretariata Evropske ekonomske komisije Združenih narodov: (<http://www.unece.org/trans/danger/danger.htm>).

POGLAVJE 1.6

PREHODNE DOLOČBE

1.6.1 Splošno

- 1.6.1.1 Če ni drugače določeno, se smejo snovi in predmeti ADR do 31. decembra 2002 prevažati po določbah ADR, ki so veljale do 30. junija 2001.
- 1.6.1.2 Lahko se porabijo tudi zaloge nalepk nevarnosti, ki so ustrezale vzorcem, predpisanim pred 31. decembrom 1998.
- 1.6.1.3 Snovi in predmeti razreda 1, ki pripadajo oboroženim silam države pogodbenice in so bili pakirani pred 1. januarjem 1990, po takrat veljavnih določbah ADR, se lahko prevažajo po 31. decembru 1989, če je embalaža popolna in so v prevozno listino vpisani kot vojaško blago, pakirano pred 1. januarjem 1990. Druge določbe, ki so bile za ta razred predpisane po 1. januarju 1990, se morajo upoštevati.
- 1.6.1.4 Snovi in predmeti razreda 1, ki so bili pakirani med 1. januarjem 1990 in 31. decembrom 1996, po takrat veljavnih določbah ADR, se lahko prevažajo po 31. decembru 1996, če je embalaža popolna in so v prevozno listino vpisani kot blago, pakirano med 1. januarjem 1990 in 31. decembrom 1996.

1.6.1.5 *(Rezervirano)*

1.6.2 Posode za razred 2

- 1.6.2.1 Posode, izdelane pred 1. januarjem 1997, ki ne ustrezajo zahtevam ADR, veljavnim od 1. januarja 1997, vendar je bil prevoz dovoljen oziroma odobren po določbah ADR, ki so veljale do 31. decembra 1996, se lahko prevažajo tudi po 31. decembru 1996, če ustrezajo določbam o ponovnih pregledih iz navodil za pakiranje P200 in P203.
- 1.6.2.2 Jeklenke po 1.2.1, ki so bile prvič ali ponovno preizkušene pred 1. januarjem 1997, se lahko do naslednjega polnjenja ali naslednjega pregleda prevažajo prazne, neočiščene in brez nalepk.

1.6.3 Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila

- 1.6.3.1 Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila, ki so bila izdelana pred začetkom veljavnosti sprememb, uveljavljenih z ADR 1. oktobra 1978, se lahko še uporabljajo, če oprema izpolnjuje zahteve iz poglavja 6.8. Debelina sten cistern, razen pri cisternah za prevoz globoko ohlajenih utekočinjenih plinov razreda 2, mora za konstrukcijsko jeklo ustrezati računskemu tlaku najmanj 0,4 MPa (4 bare) (nadtak), za aluminij in njegove zlitine pa najmanj 0,2 MPa (2 bara) (nadtak). Pri prečnih prerezih, ki se razlikujejo od krožnega prečnega prereza cisterne, se kot osnova za izračun uporablja tisti premer kroga, katerega površina je enaka površini dejanskega prereza cisterne.
- 1.6.3.2 Redni pregledi pritrjenih cistern (vozil cistern), zamenljivih cistern in baterijskih vozil, ki se uporabljajo po prehodnih določbah, se morajo izvajati po določbah iz 6.8.2.4 in 6.8.3.4 in po posebnih določbah za posamezne razrede. Za aluminijaste cisterne oziroma cisterne iz aluminijevih zlitin je preizkusni tlak 200 kPa (2 bara) (nadtak), če ni bil v prejšnjih določbah predpisan višji preizkusni tlak.

- 1.6.3.3 Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila, ki izpolnjujejo zahteve iz prehodnih določb 1.6.3.1 in 1.6.3.2, se lahko za prevoz nevarnega blaga, za katerega so bili odobreni, uporabljajo do 30. septembra 1993. To prehodno obdobje ne velja na pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila za prevoz snovi razreda 2 niti za pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila, katerih debelina sten in delov opreme ne izpolnjuje zahtev iz poglavja 6.8.
- 1.6.3.4 (a) Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila, izdelana pred 1. majem 1985, po določbah ADR, veljavnih od 1. oktobra 1978 do 30. aprila 1985, ki pa ne izpolnjujejo določb, veljavnih od 1. maja 1985, se lahko uporabljajo tudi po tem datumu.
- (b) Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila, izdelana od 1. maja 1985 do uveljavitve zahtev ADR, veljavnih od 1. januarja 1988, ki ne izpolnjujejo teh zahtev, izdelana pa so bila po do takrat veljavnih določbah ADR, se še vedno lahko uporabljajo.
- 1.6.3.5 Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila, izdelana pred 1. januarjem 1993, ki ne izpolnjujejo zahtev, veljavnih od 31. decembra 1992, vendar ne ustrezajo določbam veljavnim po 1. januarju 1993, se še vedno lahko uporabljajo.
- 1.6.3.6 (a) Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila, izdelana med 1. januarjem 1978 in 31. decembrom 1984, se smejo uporabljati tudi po 31. decembru 2004, če izpolnjujejo zahteve za debelino sten in zaščito pred poškodbami iz obrobne številke 211 117 (5), ki so veljavne od 1. januarja 1990.
- (b) Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila, izdelana med 1. januarjem 1985 in 31. decembrom 1989, se smejo uporabljati tudi po 31. decembru 2010, če izpolnjujejo zahteve za debelino sten in zaščito pred poškodbami iz obrobne številke 211 117 (5), ki so veljavne od 1. januarja 1990.
- 1.6.3.7 Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila, izdelana pred 1. januarjem 1999, ki ne izpolnjujejo zahtev, veljavnih od 1. januarja 1999, vendar so bila izdelana po določbah ADR, veljavnih do 31. decembra 1998, se lahko še vedno uporabljajo.
- 1.6.3.8 Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila za prevoz snovi razreda 2, ki so bile izdelane pred 1. januarjem 1997, so lahko do naslednjega rednega preizkusa označene po določbah, veljavnih do 31. decembra 1996.
- Kljub temu pa ni treba spreminjati uradnega imena plinov po 6.8.3.5.2 ali 6.8.3.5.3, če je veljavno uradno ime navedeno na cisterni ali na ploščici od prvega naslednjega rednega preizkusa.
- 1.6.3.9 *(Rezervirano)*
- 1.6.3.10 Pritrjene cisterne (vozila cisterne) in zamenljive cisterne, namenjene prevozu snovi z UN št. 3256, izdelane pred 1. januarjem 1995, ki ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. januarja 1995, se lahko uporabljajo še do 31. decembra 2004.
- 1.6.3.11 Pritrjene cisterne (vozila cisterne) in zamenljive cisterne, izdelane pred 1. januarjem 1997, po določbah, veljavnih do 31. decembra 1996, ki ne ustrezajo določbam obrobni številki 211 332 in 211 333, veljavnih od 1. januarja 1997, se lahko še vedno uporabljajo.
- 1.6.3.12 Pritrjene cisterne (vozila cisterne) in zamenljive cisterne za prevoz UN št. 2401 piperidina, izdelane pred 1. januarjem 1999, po določbah obrobne številke 211 322, veljavnih do 31. decembra 1998, ki ne ustrezajo določbam za prevoz te snovi, veljavnim od 1. januarja 1999, se smejo uporabljati še do 31. decembra 2004.

- 1.6.3.13 Pritrjene cisterne (vozila cisterne) in zamenljive cisterne za prevoz snovi z UN št. 3257, izdelane pred 1. januarjem 1997, ki ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. januarju 1997, se smejo uporabljati še do 31. decembra 2006.
- 1.6.3.14 *(Rezervirano)*
- 1.6.3.15 Pritrjene cisterne (vozila cisterne) in zamenljive cisterne za prevoz snovi z UN št.: 1092, 1098, 1135, 1143, 1182, 1199, 1238, 1251, 1605, 1647, 1695, 1809, 2295, 2337, 2407, 2438, 2477, 2487, 2488, 2558, 2606, 2644, 2646, 2686, 3023, 3289 in 3290, ki so bile izdelane pred 1. januarjem 1997, po določbah, veljavnih do 31. decembra 1996, vendar ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. januarja 1997, se lahko uporabljajo še do 31. decembra 2002.
- 1.6.3.16 Baterijska vozila, prvič registrirana pred 1. julijem 1997, ki ne ustrezajo zahtevam iz 9.2.2, se lahko uporabljajo še do 31. decembra 2004.
- 1.6.3.17 *(Rezervirano)*
- 1.6.3.18 Pritrjene cisterne (vozila cisterne), zamenljive cisterne in baterijska vozila, izdelana pred 1. januarjem 2003, po določbah, veljavnih do 30. junija 2001, ki ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. julija 2001, se lahko še uporabljajo. Cisterne morajo biti uvrščene v ustrezen kod v odobritvi vrste in ustrezno označene pred 1. januarjem 2009.

1.6.3.19 *Cisterne iz ojačene umetne mase*

Cisterne iz ojačene umetne mase, ki so bile pred 1. julijem 2002 izdelane v skladu z vzorcem, odobrenim pred 1. julijem 2001, po določbah dodatka B.1c, veljavnih do 30. junija 2001, se lahko uporabljajo do konca svoje življenjske dobe, če ustrezajo in bodo ustrezale vsem določbam, ki so veljale do 30. junija 2001.

Ne glede na to pa po 1. juliju 2001 ni dovoljeno odobriti nobene nove vrste cisterne, ki bi ustrezala določbam, veljavnim do 30. junija 2001.

1.6.4 *Cisterne zabojniki in MEGC*

- 1.6.4.1 Cisterne zabojniki, ki so bile izdelane pred 1. januarjem 1988, po določbah, veljavnih do 31. decembra 1987, vendar ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. januarja 1988, se lahko še uporabljajo.
- 1.6.4.2 Cisterne zabojniki, ki so bile izdelane pred 1. januarjem 1993, po določbah, veljavnih do 31. decembra 1992, vendar ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. januarja 1993, se lahko še uporabljajo.
- 1.6.4.3 Cisterne zabojniki, ki so bile izdelane pred 1. januarjem 1999, po določbah, veljavnih do 31. decembra 1998, vendar ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. januarja 1999, se lahko še uporabljajo.
- 1.6.4.4 *(Rezervirano)*
- 1.6.4.5 Cisterne zabojniki za prevoz snovi razreda 2, ki so bile izdelane pred 1. januarjem 1997, so lahko do naslednjega rednega preizkusa označene po določbah tega dodatka, veljavnih do 31. decembra 1996.
Uradnih imen blaga, ki se zahtevajo po 6.8.3.5.2 ali 6.8.3.5.3, pa kljub temu ni treba spreminjati do naslednjega rednega preizkusa.
- 1.6.4.6 Cisterne zabojniki za prevoz snovi z UN št. 3256, izdelane pred 1. januarjem 1995, ki ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. januarja 1995, se lahko uporabljajo še do 31. decembra 2004.

- 1.6.4.7 Cisterne zabojniki, izdelane pred 1. januarjem 1997, po določbah, veljavnih do 31. decembra 1996, ki ne ustrezajo določbam obrobni številki 212 332 in 212 333, veljavnim od 1. januarja 1997, se lahko še vedno uporabljajo.
- 1.6.4.8 *(Rezervirano)*
- 1.6.4.9 Cisterne zabojniki za prevoz UN 2401 piperidina, izdelane pred 1. januarjem 1999, po določbah obrobne številke 212 322, veljavnih do 31. decembra 1998, ki ne ustrezajo določbam za prevoz te snovi, veljavnim od 1. januarja 1999, se smejo uporabljati še do 31. decembra 2003.
- 1.6.4.10 Cisterne zabojniki za prevoz snovi z UN št. 3257, izdelane pred 1. januarjem 1997, ki ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. januarja 1997, se smejo uporabljati še do 31. decembra 2006.
- 1.6.4.11 Cisterne zabojniki za prevoz snovi z UN št.: 1092, 1098, 1135, 1143, 1182, 1199, 1238, 1251, 1605, 1647, 1695, 1809, 2295, 2337, 2407, 2438, 2477, 2487, 2488, 2558, 2606, 2644, 2646, 2686, 3023, 3289 in 3290, ki so bile izdelane pred 1. januarjem 1997, po določbah, veljavnih do 31. decembra 1996, vendar ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. januarja 1997, se lahko uporabljajo še do 31. decembra 2001.
- 1.6.4.12 Cisterne zabojniki in MEGC, izdelane pred 1. januarjem 2003, po določbah, veljavnih do 30. junija 2001, ki ne ustrezajo določbam, veljavnim od 1. julija 2001, se lahko še uporabljajo. Cisterne morajo biti uvrščene v ustrezen kod v odobritvi vzorca in ustrezno označene pred 1. januarjem 2008.

1.6.5 Vozila

- 1.6.5.1 Prevozne enote za prevoz cistern zabojnikov ali premičnih cistern s prostornino nad 3000 litrov, ki so bile prvič registrirane pred 1. julijem 1997 in ne ustrezajo zahtevam iz 9.1.2 in 9.2.2, se lahko uporabljajo do 31. decembra 2004. Za te prevozne enote do tega datuma veljajo določbe obr. št. 10 283, ki so veljale do 31. decembra 1996, zanje pa se lahko izdajo certifikati v skladu z vzorcem iz dodatka B.3, veljavnim do 30. junija 2001.
- 1.6.5.2 Vozila z zamenljivimi cisternami in vozila za prevoz cistern zabojnikov ali premičnih cistern, prvič registrirana pred 1. januarjem 1995, ki so se pred tem datumom uporabljala za prevoz nevarnih snovi z UN št. 3256 in zahtev iz 9.2.2, 9.2.3, 9.2.5, in 9.7.6 ne izpolnjujejo v celoti, se lahko uporabljajo še do 31. decembra 2004.
Če se zahteva certifikat o brezhibnosti vozila po 9.1.2.1.2, mora biti v njem navedba, da je bilo vozilo odobreno po 1.6.5.2.
- 1.6.5.3 Vozila z zamenljivimi cisternami in vozila za prevoz cistern zabojnikov ali premičnih cistern, prvič registrirana pred 1. januarjem 1997, ki so se pred tem datumom uporabljala za prevoz nevarnih snovi z UN št. 3257, vendar zahtev iz 9.2.2, 9.2.3, 9.2.5, in 9.7.6 ne izpolnjujejo v celoti, se lahko uporabljajo še do 31. decembra 2006.
Če se zahteva certifikat o brezhibnosti vozila po 9.1.2.1.2, mora biti v njem navedba, da je bilo vozilo odobreno po 1.6.5.3.
- 1.6.5.4 Določbe za izdelavo osnovnih vozil, veljavne do 30. junija 2001, se lahko uporabljajo do 31. decembra 2002.

1.6.6 Razred 7

1.6.6.1 *Tovorki, za katere po določbah IAEA Varnostne zbirke št. 6, izdane leta 1985 in 1985 (z dopolnili 1990), ni bila potrebna odobritev zasnove pristojnega organa*

Izvezeti tovorki, industrijski tovorki vrste IP-1, vrste IP-2 in vrste IP-3 ter tovorki vrste A, za katere ni bila potrebna odobritev zasnove pristojnega organa in ustrezajo zahtevam IAEA Predpisov za varen prevoz radioaktivnih snovi (IAEA Varnostna zbirka št. 6), izdanih leta 1985 ali 1985 (z dopolnili 1990), se lahko še uporabljajo, če so predmet stalnega programa zagotavljanja kakovosti po zahtevah iz 1.7.3 in ne presegajo mejnih vrednosti za aktivnost ter omejitev za snovi iz 2.2.7.7.

Vsaka embalaža, ki je bila spremenjena, razen zaradi izboljšanja varnosti, ali izdelana po 31. decembru 2003, mora ustrezati zahtevam ADR. Tovorki, ki so bili pripravljani za prevoz do 31. decembra 2003, po določbah IAEA Varnostne zbirke št. 6, izdane leta 1985 ali 1985 (z dopolnili 1990), se lahko še prevažajo. Tovorki, pripravljani za prevoz po tem datumu, morajo ustrezati zahtevam ADR.

1.6.6.2 *Tovorki, odobreni po določbah IAEA Varnostne zbirke št. 6, izdane leta 1973, 1973 (z dopolnili), 1985 in 1985 (z dopolnili 1990)*

1.6.6.2.1 Embalaža, ki je bila izdelana v skladu z zasnovo tovorka, ki jo je odobril pristojni organ, po določbah IAEA Varnostni zbirki št. 6, izdani leta 1973 ali 1973 (z dopolnili), se še lahko uporabljajo, če: je bilo za zasnovo tovorka izdano večstransko dovoljenje; je predmet stalnega programa zagotavljanja kakovosti po zahtevah iz 1.7.3; ne presega mejnih vrednosti za aktivnost in omejitev za snovi iz 2.2.7.7. Na novo proizvedene tovrstne embalaže ni dovoljeno začeti uporabljati. Spremembe zasnove embalaže ali vrste ali količine dovoljene radioaktivne vsebine, ki bi lahko, glede na odločitev pristojnega organa, znatno vplivale na varnost, morajo ustrezati določbam ADR. Vsaki embalaži mora biti dodeljena serijska številka po določbah iz 5.2.1.7.5 in označena na zunanosti embalaže.

1.6.6.2.2 Embalaža, ki je bila izdelana v skladu z zasnovo tovorka, ki jo je odobril pristojni organ, po določbah IAEA Varnostni zbirki št. 6, izdani leta 1985 ali 1985 (z dopolnili 1990), se lahko uporablja še do 31. decembra 2003, če je predmet stalnega programa zagotavljanja kakovosti po zahtevah iz 1.7.3 in ne presega mejnih vrednosti za aktivnost ter omejitev za snovi iz 2.2.7.7. Po tem datumu se sme uporabljati, če je bilo za zasnovo tovorka izdano tudi večstransko dovoljenje. Spremembe zasnove embalaže ali vrste ali količine dovoljene radioaktivne vsebine, ki bi lahko, glede na odločitev pristojnega organa, znatno vplivale na varnost, morajo ustrezati določbam tega predpisa. Vsa embalaža, ki se začne proizvajati po 31. decembru 2006, mora ustrezati zahtevam ADR.

1.6.6.3 *Radioaktivna snov posebne oblike, odobrena po določbah IAEA Varnostne zbirke št. 6, izdane leta 1973, 1973 (z dopolnili), 1985 in 1985 (z dopolnili 1990)*

Radioaktivna snov posebne oblike, ki je bila proizvedena po zasnovi, za katero je bilo po določbah IAEA Varnostne zbirke št. 6, izdane leta 1973, 1973 (z dopolnili), 1985 ali 1985 (z dopolnili 1990) potrebna enostranska odobritev pristojnega organa, se še lahko uporablja, če je predmet stalnega programa zagotavljanja kakovosti po zahtevah iz 1.7.3. Vsaka radioaktivna snov posebne oblike, ki je bila proizvedena po 31. decembru 2003, mora ustrezati zahtevam ADR.

1.6.6.4 Za prevoz snovi razreda 7 veljajo prehodne določbe iz 1.6.1.1 samo do 31. decembra 2001, za določbe iz poglavja 1.4 in 1.8 pa je prehodno obdobje do 31. decembra 2002.

POGLAVJE 1.7

SPLOŠNE ZAHTEVE ZA RAZRED 7

1.7.1 Splošno

1.7.1.1 ADR določa varnostne ukrepe, ki za ljudi, stvari in okolje zagotavljajo ustrezno raven nadzora sevanja, kritičnosti in toplotnega tveganja, povezanih s prevozom radioaktivnih snovi. Ti ukrepi temeljijo na IAEA Predpisih za varen prevoz radioaktivnih snovi (ST-1), IAEA, Dunaj (1996). Pojasnila predpisov ST-1 so v "Svetovalnem gradivu za IAEA predpise za varen prevoz radioaktivnih snovi (1996)" in Zbirki varnostnih standardov št. ST-2, IAEA, Dunaj (bo objavljena).

1.7.1.2 Cilji določb ADR so varovanje ljudi, stvari in okolja pred učinki sevanja med prevozom radioaktivnih snovi. Varnost se doseže:

- (a) z zadrževanjem radioaktivne vsebine,
- (b) z nadzorom zunanjih ravni sevanja,
- (c) s preprečevanjem kritičnosti in
- (d) s preprečevanjem poškodb zaradi toplote.

Te zahteve so izpolnjene predvsem z uporabo stopenjskih omejitev dopustne vsebine za tovorke, vozila in za standarde, ki veljajo za zasnovo tovorkov in so odvisni od nevarnosti radioaktivne vsebine. Poleg tega so izpolnjene z določitvijo zahtev za izdelavo in vzdrževanje tovorkov, vzdrževanje embalaže, in sicer ob upoštevanju vrste radioaktivne vsebine. Zaščita pa je dosežena tudi z administrativnim nadzorom, in če je potrebno, z dovoljenjem/odobritvijo pristojnega organa.

1.7.1.3 ADR velja za cestne prevoze radioaktivnih snovi, vključno za tiste, ki se opravljajo zaradi uporabe radioaktivnih snovi. Prevoz obsega vse dejavnosti in ukrepe, povezane s premikanjem, in samo premikanje radioaktivnih snovi. To vključuje: načrtovanje, izdelavo, vzdrževanje in popravila embalaže, pripravo, pošiljanje, nakladanje, prevoz (vključno z vmesnim skladiščenjem), razkladanje in prejem radioaktivnih snovi in tovorkov na končnem naslovu. Za standarde prevozne pogoje po ADR se uporabljajo naslednje tri splošne stopenjske omejitve:

- (a) rutinski prevozni pogoji (brez nesreč),
- (b) običajni prevozni pogoji (manjše nesreče),
- (c) prevozi z možnostjo nesreč.

1.7.2 Program varstva pred sevanjem

1.7.2.1 Za prevoz radioaktivnih snovi mora biti uveljavljen program varstva pred sevanjem. Sestavljen mora biti iz sistematičnih preverjanj, s katerimi se zagotovi ustrezna raven varstva pred sevanjem.

1.7.2.2 Vrsta in obseg ukrepov, uporabljenih v programu, mora biti v sorazmerju z obsegom in verjetnostjo izpostavljenosti sevanju. Program mora vključevati zahteve iz 1.7.2.3, 1.7.2.4, 7.5.11 – posebne določbe CV33 (1.1) in (1.4) ter predvidene postopke v nujnih primerih. Dokumenti se programa se morajo izročiti na zahtevo organa, pristojnega za inšpekcijski nadzor.

1.7.2.3 Zagotovljeni morata biti takšni varnost in zaščita, da velikost posamičnih doz, število izpostavljenih oseb in verjetnost izpostavljenosti sevanju ostanejo v sorazmerju z ekonomskimi in socialnimi dejavniki. Doze, ki jih prejmejo posamezniki, morajo biti nižji od določenih mejnih vrednosti (mejnih doz). Potreben je strukturiran in sistematičen pristop, ki mora upoštevati razmerja med prevozom in drugimi aktivnostmi.

1.7.2.4 Pri poklicni izpostavljenosti, ki izvira iz opravljanja prevozne dejavnosti:

- (a) če obstaja zelo majhna verjetnost, da efektivna doza preseže 1 mSv na leto, niso potrebni posebni delovni vzorci niti natančni nadzori, program ocene doz ali spremljanje prejetih doz posameznika;
- (b) če obstaja verjetnost, da je efektivna doza med 1 mSv in 6 mSv na leto, mora biti zagotovljen program ocene doz s kontrolo delovnega mesta ali osebna kontrola;
- (c) če obstaja verjetnost, da efektivna doza preseže 6 mSv na leto, mora biti zagotovljena osebna kontrola.

Kjer se zahteva osebna kontrola ali kontrola delovnega mesta, je potrebno o tem voditi ustrezno dokumentacijo.

1.7.3 Zagotavljanje kakovosti

Za zagotovitev skladnosti ravnanj z ustreznimi določbami ADR mora biti sprejet in uveden program zagotavljanja kakovosti, sprejemljiv za pristojni organ, ki temelji na mednarodnih, nacionalnih ali drugih standardih, in sicer za načrtovanje, izdelavo, preizkušanje, dokumentiranje, uporabo in pregledovanje vseh radioaktivnih snovi posebnih oblik, slabo disperzivnih radioaktivnih snovi, tovorkov kot tudi za prevoz in postopke skladiščenja med prevozom. Potrdilo o tem, da so izpolnjene vse projektne specifikacije, mora biti posredovano pristojnemu organu. Proizvajalec, pošiljatelj ali uporabnik mora biti pripravljen, da zagotovi opremo za inšpekcijo pristojnega organa med proizvodnjo in uporabo ter da kateremu koli pristojnemu organu dokaže:

- (a) da so proizvodni postopki in uporabljeni materiali v skladu z odobreno projektno specifikacijo in
- (b) da vso embalažo redno pregleduje in po potrebi popravlja in ohranja v dobrem stanju, da tudi po ponovni uporabi še vedno izpolnjuje vse ustrezne zahteve.

Če se zahteva dovoljenje/odobritev pristojnega organa, mora biti to vključeno v program zagotavljanja kakovosti in biti od njega odvisno.

1.7.4 Izredni dogovor

1.7.4.1 Kot izredni dogovor so mišljeni tisti predpisi, ki jih odobri pristojni organ in na podlagi katerih se lahko prevaža pošiljka, ki ne izpolnjuje vseh zahtev, ki jih za prevoz radioaktivnih snovi določa ADR.

OPOMBA: Izredni dogovor ne pomeni začasnega odstopanja po 1.5.1.

1.7.4.2 Pošiljke, ki ne ustrezajo vsem določbam za razred 7, se ne smejo prevažati, razen po izrednem dogovoru. Če je pristojni organ prepričan, da je ugotavljanje skladnosti z določbami ADR za razred 7 neizvedljivo in če so varnostni standardi, zahtevani z ADR, lahko zagotovljeni na drug način, sme odobriti prevoz po izrednem dogovoru za eno pošiljko ali načrtovano serijo več pošiljk. Celotna raven varnosti med prevozom mora biti vsaj enakovredna ravni, ki bi bila dosežena, če bi bile upoštevane vse zahteve. Za mednarodni prevoz takšne pošiljke je treba pridobiti večstransko dovoljenje.

1.7.5 Radioaktivne snovi z drugimi nevarnimi lastnostmi

Pri listinah ter za embalažo, označevanje, nalepke nevarnosti, table (velike nalepke) nevarnosti, vmesne postanke (parkiranje), ločevanje in prevoz je potrebno poleg radioaktivnosti in cepljivosti upoštevati še vse morebitne druge nevarnosti vsebine tovorka, kot so eksplozivnost, vnetljivost, pirofornost, strupenost in jedkost, da se zagotovi skladnost z vsemi ustreznimi določbami ADR.

POGLAVJE 1.8

NADZOR IN DRUGI DODATNI UKREPI ZA ZAGOTOVITEV VARNOSTNIH ZAHTEV

1.8.1 Upravni nadzor nevarnega blaga

1.8.1.1 Pristojni organi držav pogodbenic lahko na območju svojih držav kadar koli na samem kraju preverijo, če so izpolnjeni vsi pogoji za prevoz nevarnega blaga.

Ti nadzori ne smejo pomeniti nevarnosti za ljudi, stvari in okolje, poleg tega pa ne smejo znatneje ovirati cestnih prevozov.

1.8.1.2 Udeleženci, ki sodelujejo pri prevozu nevarnega blaga (poglavje 1.4), morajo glede na svoje obveznosti pristojnim organom za nadzor in njihovim pooblaščenecem takoj posredovati potrebne podatke za izvedbo nadzora.

1.8.1.3 Pristojni organi lahko izvedejo nadzor tudi v podjetjih, ki opravljajo dejavnosti, povezane s prevozom nevarnega blaga (poglavje 1.4), pregledajo vso potrebno dokumentacijo in vzamejo vzorce nevarnega blaga in embalaže za preizkuse, če s tem ne ogrožajo varnosti. Udeleženci, ki sodelujejo pri prevozu nevarnega blaga (poglavje 1.4), morajo omogočiti pregled vozil, delov vozil, opreme in naprav, če je to mogoče in smiselno. Če se jim zdi potrebno, lahko v podjetju določijo zaposlenega, ki spremlja predstavnika pristojnega organa.

1.8.1.4 Če pristojni organi ugotovijo, da se določbe ADR ne upoštevajo, lahko prepovejo odpošiljanje pošiljke ali prekinejo nadaljnji prevoz, dokler niso odpravljene ugotovljene pomanjkljivosti ali odrejeni drugi ustrezni ukrepi. Nepravilnosti se lahko odpravijo na kraju samem ali na drugem mestu, ki ga iz varnostnih razlogov določi pristojni organ. Ti ukrepi ne smejo povzročiti večje ovire v cestnem prometu.

1.8.2 Pravna pomoč

1.8.2.1 Države pogodbenice druga drugi zagotavljajo pravno pomoč za izvajanje ADR.

1.8.2.2 Če država pogodbenica ugotovi hujše ali ponavljajoče se kršitve podjetja s sedežem na območju druge države pogodbenice, ki ogrožajo varnost prevoza nevarnega blaga, mora o tem obvestiti pristojni organi države pogodbenice, na območju katere ima podjetje sedež. Pristojni organi države pogodbenice, na območju katere so bile ugotovljene hujše ali ponavljajoče kršitve, lahko od pristojnih organov države pogodbenice, na območju katere ima podjetje sedež, zahtevajo izvedbo ustreznih ukrepov proti kršitelju(em). Posredovanje osebnih podatkov je dovoljeno le, če je to potrebno za izvedbo postopkov ob hujših ali ponavljajočih se kršitvah.

1.8.2.3 Pristojni organi, ki so bili obveščeni o kršitvah, morajo o sprejetih ukrepih obvestiti pristojne organe tiste države, na območju katere so bile ugotovljene kršitve.

1.8.3 Varnostni svetovalec

OPOMBA: Določbe razdelka 1.8.3 veljajo le, če so pristojni organi države ali držav, ki so vključene v prevozno verigo, sprejeli ustrezne administrativne ukrepe za uveljavitev teh predpisov. Ukrepi za uveljavitev predpisov iz razdelka 1.8.3 morajo biti sprejeti najkasneje do 1. januarja 2003.

1.8.3.1 Vsako podjetje, katerih dejavnost obsega cestni prevoz ali pa s prevozom povezano pakiranje, nakladanje, polnjenje ali razkladanje nevarnega blaga, mora imenovati vsaj enega varnostnega svetovalca za prevoz nevarnega blaga, ki je odgovoren za zmanjševanje nevarnosti za ljudi, stvari in okolje ob izvajanju teh dejavnosti.

1.8.3.2 Pristojni organi države pogodbenice lahko določijo, da ta zahteva ne velja za podjetja, katerih:

- (a) opisane dejavnosti po količinah na posamezno prevozno enoto ne presegajo količin, določenih v 1.1.3.6, 2.2.7.1.2 in v poglavjih 3.3 in 3.4, ali
- (b) za podjetja, katerih glavna ali dodatna dejavnost ni prevoz ali s prevozom povezano nakladanje ali razkladanje nevarnega blaga, ampak le znotraj države občasno prevažajo, nakladajo ali razkladajo nevarno blago, ki pomeni majhno nevarnost za okolje.

1.8.3.3 Glede na pooblastilo vodstva podjetja je v zvezi s prevozom nevarnega blaga glavna naloga svetovalca iskanje ustreznih postopkov in sredstev ter sprejem vseh potrebnih ukrepov, da se, ob upoštevanju predpisov, olajša opravljanje navedenih dejavnosti in da so opravljene čim bolj varno.

Glede na dejavnosti podjetja so glavne naloge svetovalca:

- spremljanje izvajanja predpisov, ki urejajo prevoz nevarnega blaga,
- svetovanje podjetju pri dejavnostih, povezanih s prevozom nevarnega blaga,
- priprava letnega poročila za vodstvo podjetja ali lokalne oblasti o dejavnostih podjetja v zvezi s prevozom nevarnega blaga. Letno poročilo je treba hraniti pet let in ga na zahtevo posredovati državnim organom.

Med naloge svetovalca spada tudi preverjanje naslednjih ravnanj oziroma postopkov, ki so povezani z dejavnostjo podjetja:

- postopek, s katerim se zagotovi spoštovanje predpisov po identifikaciji nevarnega blaga, ki se bo prevažalo,
- postopek za nabavo prevoznih sredstev v podjetju, kadar je treba upoštevati posebne zahteve za prevoz določenega nevarnega blaga,
- postopek, s katerim se preveri oprema, ki se uporablja pri prevozu, nakladanju in razkladanju nevarnega blaga,
- ustrezno usposabljanje zaposlenih v podjetju, ki sodelujejo pri prevozu nevarnega blaga, in vodenje evidence o teh usposabljanjih,
- priprava in izvedba ustreznih nujnih postopkov ob nesrečah, ki bi lahko ogrozile varnost prevoza, nakladanja ali razkladanja nevarnega blaga,
- preiskovanje, in če je treba, priprava poročila o nesrečah ali hujših kršitvah predpisov med prevozom, nakladanjem in razkladanjem nevarnega blaga,
- izvedba ustreznih ukrepov za preprečitev novih nesreč ali hujših kršitev predpisov,
- upoštevanje pravnih predpisov in posebnih zahtev, povezanih s prevozom nevarnega blaga, pri določitvi in izbiri podizvajalcev in drugih pogodbenih strank,

- preverjanje, ali imajo zaposleni, vključeni v prevoz, nakladanje ali razkladanje nevarnega blaga, natančne delovne postopke in navodila,
- uvedba ukrepov za večjo seznanjenost z možnimi nevarnostmi med prevozom, nakladanjem in razkladanjem nevarnega blaga,
- uvedba postopka za preverjanje listin in potrebne varovalne opreme na prevoznem sredstvu, ter za preverjanje skladnosti listin in opreme s predpisi,
- uvedba postopka za preverjanje spoštovanja predpisov pri nakladanju in razkladanju.

1.8.3.4 Naloge svetovalca lahko opravlja predstojnik podjetja, oseba, ki ima v podjetju še druge zadolžitve, ali oseba, ki ni zaposlena v podjetju, če je te naloge zmožna opravljati.

1.8.3.5 Podjetje mora na zahtevo pristojnega ali drugega organa, ki ga v ta namen imenuje država pogodbenica, sporočiti podatke o identiteti varnostnega svetovalca.

1.8.3.6 Svetovalec mora ob nesreči pri prevozu nevarnega blaga, nakladanju ali razkladanju, v kateri so bili poškodovani ljudje, stvari ali okolje, sestaviti poročilo o nesreči, potem ko zbere vse potrebne informacije. Poročilo posreduje vodstvu podjetja in lokalnim oblastem. Poročilo o nesreči ne nadomesti poročila, ki ga mora vodstvo podjetja pripraviti po drugih mednarodnih ali nacionalnih predpisih.

1.8.3.7 Svetovalec mora imeti veljavno potrdilo o strokovni usposobljenosti za prevoz nevarnega blaga po cesti. Potrdilo mora izdati pristojni organ države pogodbenice ali pooblaščen organizacija, ki jo v ta namen pooblasti pristojni organ.

1.8.3.8 Za pridobitev potrdila se mora kandidat udeležiti usposabljanja in uspešno opraviti preverjanje znanja, ki ga mora odobriti pristojni organ države pogodbenice.

1.8.3.9 Z usposabljanjem se kandidatom posreduje predvsem znanje o nevarnostih v zvezi s prevozom nevarnega blaga, o zakonih, predpisih in drugih izvedbenih aktih, ki veljajo za prevoz, ter o nalogah, navedenih v 1.8.3.3.

1.8.3.10 Preverjanje znanja mora organizirati pristojni organ ali izpitna komisija, ki jo ta organ imenuje.

Izpitna komisija mora imeti pisno pooblastilo. To je lahko časovno omejeno, vsebovati pa mora naslednja merila:

- pristojnosti izpitne komisije,
- podrobnosti v zvezi z načinom preverjanja znanja, ki ga predlaga izpitna komisija,
- ukrepe, s katerimi se zagotovi objektivnost preverjanja znanja,
- popolna neodvisnost od pravnih in fizičnih oseb, ki zaposlujejo varnostne svetovalce.

1.8.3.11 S preverjanjem znanja se ugotovi, če ima kandidat dovolj ustreznega znanja za opravljanje nalog varnostnega svetovalca, ki so navedene v 1.8.3.3, in tako izpolnjuje merila za pridobitev potrdila, predpisanega v podrazdelku 1.8.3.7. Obsegati mora najmanj naslednja področja:

- (a) poznavanje vrst posledic nesreč, povezanih s prevozom nevarnega blaga, in najpogostejših vzrokov za nesreče,

(b) zahteve nacionalnih predpisov, mednarodnih konvencij in sporazumov, s poudarkom na naslednjih vsebinah:

- razvrščanje nevarnega blaga (postopek razvrščanja raztopin in zmesi, struktura seznama snovi, razredi nevarnega blaga in merila za razvrščanje, lastnosti prevažanega nevarnega blaga, fizikalne, kemične in strupene lastnosti nevarnega blaga),
- splošne določbe za pakiranje, določbe za cisterne in cisterne zabojnike (vrste, kod, označevanje, izdelava, prvi in občasni pregledi in preizkusi),
- označevanje z nalepkami nevarnosti, tablami (velikimi nalepkami) nevarnosti, oranžnimi tablami (označevanje tovorkov z nalepkami nevarnosti, označevanje vozil z nalepkami (tablami) nevarnosti in oranžnimi tablami ter odstranjevanje teh oznak),
- podatki v prevoznih listinah (predpisani podatki),
- načini odpošiljanja in s tem povezane omejitve (vozovna pošiljka, prevoz razsutega tovora, prevoz v IBC, prevoz v zabojnikih, prevoz v pritrjenih ali zamenljivih cisternah),
- prevoz potnikov,
- prepoved skupnega nakladanja in varnostni ukrepi, povezani s skupnim nakladanjem,
- ločevanje blaga,
- omejitve prevažanih količin in izjeme,
- delo in zlaganje (nakladanje, razkladanje, stopnje polnjenja pri polnjenju in praznjenju, varovanje pri zlaganju in ločevanje),
- čiščenje in/ali razplinjenje pred nakladanjem in po razkladanju,
- posadka, usposabljanje,
- listine v vozilu (prevozna listina, navodila za ukrepanje, certifikat o brezhibnosti vozila, certifikat o usposobljenosti voznika, kopije morebitnih odstopanj, druge listine),
- navodila za ukrepanje (priprava navodil za ukrepanje in varovalna oprema za posadko),
- nadzor vozil (parkiranje),
- prometni predpisi in omejitve,
- izpusti okolju nevarnih snovi pri delu in ob nesrečah,
- zahteve za opremo.

1.8.3.12 Preverjanje znanja mora biti pisno, lahko pa je dopolnjeno še z ustnim.

Pisno preverjanje mora biti sestavljeno iz dveh delov:

- (a) Kandidat mora dobiti vprašalnik, na katerem je najmanj 20 vprašanj, na katera mora kandidat pisno odgovoriti. Vprašanja morajo obsegati vsaj vsebine, določene v 1.8.3.11. Uporabljajo se lahko tudi vprašanja z več odgovori, ki jih kandidat samo obkroži. Dve vprašanji z več odgovori štejeta za eno vprašanje brez odgovora. Glede na to je treba nameniti še posebno pozornost:
- splošnim preventivnim in varnostnim ukrepom,
 - razvrščanju nevarnega blaga,
 - splošnim določbam o pakiranju, cisternah, cisternah zabojnikih, vozilih cisternah itn.,
 - označevanju z nalepkami nevarnosti,
 - podatkom v prevozni listini,
 - delu in zlaganju (varovanju),
 - posadki, usposabljanju,
 - listinam na vozilu in certifikatom,
 - navodilom za ukrepanje,
 - zahtevam za opremo.
- (b) Kandidat mora obdelati primer (case study), ki se nanaša na eno od nalog svetovalca iz 1.8.3.3, s čimer dokaže, da ima ustrezno znanje in je sposoben opravljati naloge svetovalca.

1.8.3.13 Država pogodbenica lahko predpiše, da se kandidati, ki bodo delali v specializiranih podjetjih za prevoz samo določene vrste nevarnega blaga, usposabljujejo samo za dejavnosti, povezane s prevozom te vrste blaga. Te vrste blaga so:

- razred 1,
- razred 2,
- razred 7,
- razredi 3, 4.1, 4.2, 4.3, 5.1, 5.2, 6.1, 6.2, 8 in 9,
- UN št. 1202, 1203 in 1223.

V potrdilu, predpisanem v 1.8.3.7, mora biti jasno označeno, da potrdilo velja samo za eno vrsto nevarnega blaga, ki je določena v tem podrazdelku in za katero je svetovalec opravljal preverjanje po pogojih, določenih v 1.8.3.12.

- 1.8.3.14 Pristojni organ ali izpitna komisija pripravljata katalog vprašanj za preverjanje znanja.
- 1.8.3.15 Potrdilo, predpisano v 1.8.3.7, mora ustrezati vzorcu iz 1.8.3.18. Potrdilo priznavajo vse države pogodbenice.
- 1.8.3.16 Potrdilo velja pet let. Veljavnost potrdila se avtomatično podaljša za pet let, če se imetnik potrdila v zadnjem letu veljavnosti udeleži obnovitvenega usposabljanja ali opravi preverjanje znanja. Obnovitveno usposabljanje in preverjanje znanja mora odobriti pristojni organ.
- 1.8.3.17 Zahteve iz 1.8.3.1 do 1.8.3.16 so izpolnjene, če so izpolnjeni ustrezni pogoji direktive Sveta 96/35/EC z dne 3. junija 1996, o imenovanju in poklicnem usposabljanju varnostnih svetovalcev za prevoz nevarnega blaga po cesti, železnici in plovnih poteh¹ in direktive 2000/18/EC Evropskega parlamenta in Sveta, z dne 17. aprila 2000, glede minimalnih zahtev za preverjanje znanja za varnostne svetovalce za prevoz nevarnega blaga po cesti, železnici ali plovnih poteh².

¹ Uradni list Evropskih skupnosti, št. L145, z dne 19. junija 1996, stran 10.

² Uradni list Evropskih skupnosti, št. L118, z dne 19. maja 2000, stran 41.

1.8.3.18 *Obrazec potrdila*

Potrdilo o strokovni usposobljenosti varnostnega svetovalca za prevoz nevarnega blaga

Številka potrdila:

Nacionalna oznaka države, ki je potrdilo izdala:

Priimek:

Ime(na):

Datum in kraj rojstva:

Državljanstvo:

Podpis imetnika:

Veljavno do za podjetja, katerih dejavnost obsega prevoz nevarnega blaga ali s prevozom povezano natovarjanje in raztovarjanje:

- v cestnem prevozu v železniškem prevozu po notranjih plovnih poteh

Izdal:

Datum: Podpis:

Podaljšano do: Podaljšal:

Datum: Podpis:

1.8.4 Seznam pristojnih organov in organizacij, ki jih ti pooblastijo

Države pogodbenice morajo sekretariatu Ekonomske komisije za Evropo Združenih narodov sporočiti naslove pristojnih organov in pooblaščenih organizacij, ki imajo glede na nacionalne predpise za uveljavitev ADR določene pristojnosti pri izvajanju posameznih zahtev ADR. Sporočiti morajo tudi podatke o tem, katere pristojnosti ima posamezen organ ali pooblaščen organizacija.

Na podlagi teh informacij sekretariat Ekonomske komisije za Evropo Združenih narodov pripravi seznam, ki ga redno dopolnjuje. Seznam in njegove dopolnitve pošilja državam pogodbenicam.

1.8.5 Obveščanje o dogodkih, povezanih z nevarnim blagom

1.8.5.1 Če se med prevozom nevarnega blaga na ozemlju države pogodbenice zgodi hujša nesreča ali dogodek, mora prevoznik o tem obvestiti pristojni organ te države pogodbenice.

1.8.5.2 Če je potrebno, država pogodbenica pošlje poročilo sekretariatu Ekonomske komisije za Evropo Združenih narodov, ta pa obvesti druge države pogodbenice.

POGLAVJE 1.9

OMEJITVE PREVOZA NEVARNEGA BLAGA

- 1.9.1 Država pogodbenica ADR lahko glede na prvi odstavek 4. člena sporazuma ADR sprejme dodatne predpise ali prepovedi, ki se nanašajo na vstop nevarnega blaga na območje države pogodbenice, razen dodatnih varnostnih ukrepov za prevoz. Ti predpisi ali prepovedi morajo biti objavljeni v ustrezni obliki.
- 1.9.2 Glede na določbe odstavka 1.9.3 lahko država pogodbenica ADR za vozila, ki so vključena v mednarodni prevoz nevarnega blaga po cestah na njenem ozemlju, predpiše dodatne zahteve, ki niso zajete v ADR, če določbe niso v nasprotju z drugim odstavkom 2. člena sporazuma ADR in so določene v nacionalni zakonodaji države pogodbenice ter veljajo tudi za vozila v domačem cestnem prevozu nevarnega blaga.
- 1.9.3 Na podlagi odstavka 1.9.2 se lahko sprejmejo naslednje dodatne zahteve:
- (a) dodatne varnostne zahteve ali omejitve za vozila, ki vozijo po posebnih cestnih objektih, na primer na mostovih ali v predorih, za vozila, ki uporabljajo kombinirane načine prevoza, na primer s trajekti ali vlaki, ali za vozila, ki vozijo v pristanišča ali druge prevozne terminale ali iz njih,
 - (b) zahteve, da morajo vozila voziti po predpisanih poteh in se izogibati gospodarskim ali stanovanjskim območjem, ekološko občutljivim območjem, industrijskim conam, v katerih so nevarne napeljave, ali cestam, ki pomenijo resno fizično oviro,
 - (c) varnostne zahteve za uporabo predpisanih poti ali parkirišč za vozila za prevoz nevarnega blaga v nujnih primerih, npr. ob izrednih vremenskih razmerah, potresih, nesrečah, protestih, javnih ali vojaških nemirih,
 - (d) omejitve prevoza nevarnega blaga ob določenih dnevih v tednu ali letu.
- 1.9.4 Pristojni organ države pogodbenice ADR, ki na svojem ozemlju uveljavlja dodatne zahteve v smislu odstavka 1.9.3 (a) in (d), mora o tem obvestiti sekretariat Ekonomske komisije za Evropo Združenih narodov, ta pa obvesti druge države pogodbenice.